

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec " 2:20
za Nemčijo celoletno . . . " 28.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec " 2.—
V upravi prijemov mesečno . . . 1:90
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 8.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . " 25,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvarica po 60 v
Izhaja vsak dan izvenredne nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma so ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Bodočnost Trsta.

Brezdvomno je bil Trst že pred vojno najvažnejše avstrijsko trgovsko pomorsko pristanišče. Vse trgovske žile monarhije so vodile v Trst, v katerega je prihajalo in odhajalo najrazličnejše blago ne samo v Avstrijo, temveč tudi v druge države. Import blaga je bil tako velik, da je bilo potreba z naraščajočo trgovsko mornarico nasuti vsepolno novih pomolov, da so ladje zamogle pristajati. Najdaljšo progo je vozil avstrijski Lloyd v Kobe na Japonsko. Poleg Lloyda je bila Austro-Americana najvažnejši faktor v svetovni trgovini Avstro-Ogrske. Skladišča v prosti lukii v Trstu so postajala vedno bolj potrebna razširjenja, dasi so dolga preko dva kilometra in široka od 200 do 600 metrov. Pri Sv. Marku ter na južnem delu Trsta so se množile stavbe novih ladij in splavi so postali že vsakdanjost. Po vojni pa se bo promet med nami in inozemstvom brezdvomno potrožil. Radi tega bi bilo umestno že sedaj resno misliti na razširjenje pristanišča, da nas naval trgovskega obrata ne najde ne pripravljenih. Furlanski Tržič (Monfalcone) ni pripraven za podružnico Trsta, ker je tam morje preplitvo, izven enega kanala, ki so ga ustvarile pridne človeške roke. Istotako plitvo je morje proti Barkovljam in Miramaru. Če bi se hoteli omejiti le na Trst, ne bi kazalo drugega, kot izboljšati močnejše valolome na miljski in koperski višini ter jih z novimi pomoli zvezati z obrežjem pri svetilniku in državnem kolo-dvoru. V tem slučaju bi bilo potrebno, valolome izdatno razširiti, ker bi bili dosedanjji za voznike preozki.

Nepregledno velikega pomena za blagostanje vseh evropskih držav je Sueski prekop. Sicer je ta prekop navidezno last po Lessepsu ustanovljene družbe s sedežem v Ismaili. Vendar pa se Angleži po okupaciji Egipta leta 1882. delajo izključnim gospodarjem prekopa, dasiravno se je ta prekop leta 1888. vsled dogovora med Nemčijo, Avstrijo, Italijo, Španijo, Turčijo, Francosko, Rusko, Angleško, Turčijo in Nizozemsko proglasil za nevtralnega. Od izbruha sedanje vojne dalje pa se Angleži ne brigajo več za ta dogovor in si prekop laste kar po svoje. Imajo namreč večino akcij v rokah.

Morska pot iz Evrope v Indijo se skozi Sueski prekop skrajša za 27 do 40 dni, to je, ladje bi potrebovale za tako pot, če bi vozile okrog rta Dobre Nade, toliko dni več. Angleška pomorska roparska politika pa se je vsedla na ta prekop z novo kramarijo. Poleg drugih pristojbin za električno luč, vlačenje parnikov itd. so nastavili angleški kramarji za prevoz skozi Sueski prekop tudi te-le takse: 8½ fran-

kov je plačati za vsako ladjino tona netto-obsega; za ballast-ladje 6 frankov; dalje za vsako osebo od treh do 12 let 5 frankov in od 12 let dalje pa 10 frankov. Na ta način je moral odšteti srednje vrste parnik Angležem v zlatu okroglo 18.000 K. Ako vzamemo, da se je pred vojno vozilo skozi Sueski prekop samo 30 ladij na dan, vidi-mo, da so se Angleži obogateli dnevno naj-manj en milijon kron — čistega. Res je, da si je potnik iz srca želel to kratko pot, ki je pa strašno dolgočasna. Vsakdo, ki je prispel v Sueski zaliv in zdrčal v Rdeče morje, ni bil vesel sueskih udobnosti.

Sueski prekop je tedaj življenjskega pomena za vse evropske države, posebno pa za osrednji velesil, ki sta v dveh letih izoliranja gotovo precej izčrpali kolonijalno blago, domačim izdelkom pa bi grozila visoka konjunktura, ako se po vojni z vsa silo ne vržeta na delo, da dohitite, kar se je vsled vojne zamudilo. V ta namen pa je potrebna popolna nevtralizacija Sueskega prekopa in upravo bi morale prevzeti vse interesirane velesile. Le na ta način se bo skrajšana pot skozi Sueski prekop poznala tudi v — državni blagajni in pri narodnem gospodarstvu osrednjih velesil.

Na tem temelju bi se dalo stroške uprave prekopa nadzirati. In ako postane prekop definitivna last celokupnosti, tedaj odpade tudi vsaka dobičkaželjnost pri taksah za prevoz ladij.

Za prostost morja bi bil isti način mutatis mutandis potreben tudi za Gibraltar. S tem bi bil tržaški lukii pridelejen velik plus in šele tedaj bi Trst kot pristanišče lahko pričel dihati s polnimi plućami. Naša trgovska mornarica ima še velike naloge v zvezah z južno in severno-ameriško trgovino. V dosego vsega tega pa je predvsem potrebno: razširjanje pristaniških naprav v Trstu; povečanje trgovske mornarice ter popolna nevtralizacija Sueskega prekopa, skozi katerega pot naj bo izven upravnih stroškov docela prosta.

Ko nam zopet zasije solnce miru, upamo, da bo sprava trajna, častna in plodnosna. Trstu se bodo in se morajo odpreti vrata na stežaj v svet in nazaj. Nihče naj ne stoji skrit za temi stežaji. Kajti, ko se vse to izvrši, tedaj šele bo dobil Trst pravo lice trgovskega studenca, iz katerega bodo zajemali — vsi narodi sveta!

Slovenski narodni gospodarji imajo vzroka in dolžnosti dovolj, da je Trst temelj njihovega mišljenja in delovanja.

Hrvatski sabor.

Dve adresi.

V saboru je večina predložila načrt adrese na novega kralja. V uvodu po-

udarja in ponavlja stoletno zvestobo, izpričano s tolikimi žrtvami.

Po vojni pride nova doba; pri nas bo potrebna notranja obnovitev narodov na načelu medsebojnega spoštovanja in ljubezni. Dela bo veliko, potreba bo plemenite tekme vseh narodov v smeri združitve narodnih sil in njih harmoničnega razvoja. V tej tekmi želi tudi hrvatski narod imeti svoje mesto. Zaveda se svojega položaja in ve, kako velika naloga ga čaka v državnem in kulturnem življenju. Noseč daleč na jug kulturo in napredek, a pričakuje svoj gospodarski preporod, ne daje on le življenjsko silo kraljevini Hrvatski in sijaj habsburškemu prestolu, temveč se krepi tudi v veri v ustvarjenje hrvatskih narodnih idealov v zvezi z monarhijo in v ogrsko-hrvatski državni zajednici. Etiško jednoten, jednoten po krvi in jeziku, po demokratiški podlagi in demokratiških težnjah svojega bitja je gojil naš celokupni narod brez ozira na verske in imenske razlike v svoji duši vročo željo po ujedinjenju, ki je z močjo nacionalno-kulturne privlačnosti prožemala vsa srca naroda našega vse do živih obal Jadranskega morja ter širom Bosne in Hercegovine.

Dosedanja razcepljenost hrvatskega naroda je bila v veliko škodo naroda in monarhije. Za narodno ujedinjenje pa govore tudi zgodovinske pravice in pogodbe, ki vsebujejo zahtevo in pravico po vtelesenju hrvatskih zemelj.

Hrvatski narod, zahtevajoč svoje ujedinjenje in vedoč, da iz njega ne izide obnovljena le kraljevina Hrvatska, temveč tudi državna zajednica, smatra in veruje, da bo madžarski narod s popolnim razumevanjem in ljubavjo podpiral hrvatski narod v ustvarjanju tega cilja in da ne bo ostalo pri prvem koraku, storjenem na obvezni in temeljni način v § 65. nagodbe iz leta 1868.

Opozicija je vložila obširno adreso, ki je dosti bolj zanimiva. V uvodu ravnotako poudarja hrvatsko zvestobo in udanost, omenja pa, da je Hrvate zelo zabolelo, ker o nastopu novega vladarja hrvatski sabor ni bil obveščen naravnost s posebnim re-skriptom na bana. Ogrji hočejo tako vzeti hrvatski pravni značaj suverene države in izvajajo, da je Hrvatska samo podložna provinca Ogrske, ne pa z Ogrsko enako-pravna, od nje različna in pravno neodvisna država. Opozicija pravi, da mora sabor ugovarjati proti takemu naziranju in navaja, da je v hrvatskem narodu vedno bila živa zavest o popolni neodvisnosti kraljevine Hrvatske. Sedanji sabor je prepričan, da Nj. Veličanstvo Hrvatsko vlada na temelju hrvatskih, ne pa ogrskih državnih zakonov.

LISTEK.

Svetobor.

22

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

»Kako bi ne bil, Presvetli, ako se spominjam pogovorov ob Szazavi? Kojuta, nekdanji prvi župan Vratislavov, mi je pravil stvari, ki delajo mrka lica in tožno srce. Jeza knezov se še ni ohladila in ni še pozabil, da je Kojuta nastopil v taboru pri Nahodih proti knezu, češ da naj ne potrdi za praškega škofa Sasa Lanzona, litome-riškega prošta, ampak domačina Jaromira, knezovega brata.«

»Tudi jaz čakam, Dobrovit, da me zadene slična usoda.«

»Ne daj Bog, Presvetli! da ti svet odprt na vse strani, ali Kojuta, ki ima dom, ki ima družino, ne more poleteti na jug, kakor ti, in je prikovan na rodno, dasi ne-hvaležno zemljo.«

»In kaj dela moj prijatelj Smil Bože-jevec, bivši zatiški župan?«

»Tudi on je žalosten,« odgovarja Dobrovit, »skriva se pred jezo knezovo in mi je tožil, da ga otroci zapuščajo. Naveličali so se živeti na svojem domu brez go-spodarja, brez očeta, in silijo ga, naj se

ukloni. Ni ga drevesa, je rekel Emil, da bi mi prijazno odkimal, ni je živali, ki bi se mu laskala, ni ga dvora, ki naj bi ga sprejel z veseljem, vse mu je postalo leško, leška tudi domača zemlja.«

»Naj se ne boji ne Emil ne Kojuta. Poskusili bomo svojo srečo in vedi, Dobrovit, da bom potegnul meč na široko, da dosežem tisto vrh, ki zapleta naš dom, ki usuznuje naše ljudi. In če se temelji rušijo, če se junaki jokajo, če strele užigajo plamen, da nas uduši, ne boj se! Prelepa je domovina, da se ne bi žrtvoval zanjo, preveč jo ljubim, da bi jo pustil ponižano, onečaščeno po nemških rokah.«

»Slavi ti, presvetli prošt! Mi gremo za tabo — tudi v smrt!«

»In če se nam sreča obrne, če se nam načrt ponesreči, potem z Bogom, češka zemlja!«

»In se ti ne bo, presvetli! V tebi je volja in moč. Knez Vratislav se bo zavedal resnice in se oprijel pravice, zamahnil bo z roko in v prah se sterc kopje, ki sega po naših zakladih.«

»Dediščina Cirilo-Metodova je, ki nam bodi sveta in z njo na prsih in v srcu se poženemo v ogenj, iz katerega žari prihodnost, se svita sreča in se smeji zadovoljnost. Ti ne veš, Dobrovit, kako sveta mi je knjiga našega velikega svetca, to pa zato, ker sem prevrel od prepričanja, da nam le dedščina velegrajskega vladike za-

gotovi naše cilje, našo vero, naš jezik, naše običaje!«

»In knez Vratislav ti je naklonjen. Poveri ti še veliko nalogo v tem oziru. Ni več tistega duha, kakor je bil tvoj otec Spitignej, ki je za hermelinov plašč in škofijsko mitro prodal slovensko liturgijo.«

»Veliko besedo si izpregovoril in prijel bi te za pete ter vrgl tja doli čez steno, da nisi govoril resnice, Dobrovit! Zato popravimo grehe svojih očetov in žalostna nam rodica, ako ne bo tako! Počakam povrnitve lepe Evfemije, potem pa na delo. V Prago pojdem, usul bom celo morje zgovornosti v Svetoslavino srce in ni besa, da bi ne omečil njenega srca. Tudi jaz bom nosil mitro, ljubi moj Dobrovit, pa ne z latinskimi našivi, kakor moj otec Spitignej, ampak Cirilova azbuka se bo svitala v zlatih obrobkih na zglavju moje kape.«

»Tako mi Boga, da ne, Vicemilov sin!«
Večerna zarja se je tonila na zahodu in Svetobor je zopet slonel sam na oknu in zamišljeno zrl po ravnini. Misli so mu ubajale daleč daleč doli na jug, koder se ga spominjajo prijatelji, da je večerna zarja že davno izginila na nebeškem obzorju in je večerni mrak objel zemljo, objel tudi trudne oči brnskega prošta.

IX.

Kneginja Evfemija se je vračala iz Praže z mnogimi pozdravi in veselimi

uspehi. Rumenih zlatov celo posodo je pustila na Spilbergu in kneginja Valburga je dobila velika nakazila od deželnega kneza, kako naj pomore proštu Svetoboru pri novih cerkvenih stavbah. Deželni kancler in nadškof praški je poslal Svetoboru več mašnikov, ki naj pomagajo proštu v njegovem delovanju.

Zazarel je lice brnskemu proštu, ko je zagledal veliko vsoto zlatov, bratovsko je sprejel poslani mašnike, toda omrzelo mu je srce in hladen je bil poljub, ki ga je pritisnil sobratom na lica. To niso bili menihi iz sazavske šole, to so bili duhovniki iz Regensburga, ki niso umeli jezika češkega ljudstva.

»Čemu mi bodo,« je zaklical Svetobor, »ker ne umejo češke besede?«

»Brali bodo sveto mašo, prejasni knez, in ti pomagali voditi prošitjo in nadzirali zidanje božjih hramov,« odvrne kneginja Valburga.

»In kdo bode ljudem oznanjeval božjo besedo?«

»Načili se že bodo od ljudstva,« odvrne hladno Valburga.

Svetobor ni bil zadovoljen z odgovorom in je premišljal, kaj naj bi storil? Porodila se mu je misel, da bode sam otvoril cirilometodijsko šolo. Nekaj mašnikov se je zglasilo in Svetobor jih je vsak dan poučeval v slovenskem bogoslužju.

Grof Apponyi o položaju.

Grof Apponyi je 2. t. m. v ogrski zbornici naglašal, da so vojno povzročile na treh straneh obstoječe napet zunanje politične razmere: angleško-nemška, francosko-nemška in rusko-avstrijska napetost. Sedanja vojska je v prvi vrsti povzročila Rusija, kar najbolje dokazuje okolnost, da so v Rusiji najbolj hujskali na vojsko, ko so v zahodni Evropi z vso silo delali na to, da se vzravnajo nemško-francoska in nemško-angleška nasprotstva. Nasprotstva so pa postala miru nevarna šele, ko se je pridružila Anglija sporazumu Francozov in Rusov. Sklepu združenih vojnih vodstev, da se proti temu sovražniku krepko nastopa z najostrejšim orožjem neomejene podmorske vojske zato popolnoma pritrjuje.

Glede na razmere nasproti Italiji in Rumuniji je rekel: Napačno je bilo, ker nismo v teh deželah pravočasno opazili proti nam naperjene agitacije, da smo je podcenjevali in ker nismo primerno nastopili proti njej. Opozicija se je vedno zavzemala za to, da mora ogrski narod skupno z zavvezniki napeti vse sile za zmagovit konec vojske. Ker je to povsod znano, tudi našim sovražnikom, ni samo pravično, marveč naravnost veleva dolžnost, da bi se kritično delovanje avstrijskega vojnega vodstva, ker ni delovalo tako, da bi se monarhija približala označenemu smotru. Kljub temu opušta kritiko, ker so se zadnje dni izvedle osebne izpremembe v vojnem vodstvu, o katerih upravičeno upa, da se bodo v kratkem razmere primerno izpremenile.

Glede na delegacije je opozarjal nasproti stališču min. predsednika, da ne more pritiskati radi sklicanja delegacij na avstrijsko vlado, na svoj lanski predlog, naj ogrska vlada in ogrska posvetovanja skrbijo za to, če avstrijska vlada ni za delegacije, da bodo skupni ministri bodisi v ogrskem parlamentu ali v kakih novi korporaciji polagali račun o svojem delovanju. Teja stališča se drži še danes.

Grof Apponyi je govoril nato o pogodbi. Poizkušal je s podatki dokazati, da je avstrijska politika postopala z Ogrsko kakor s kako kolonijo. Ni misliti, da ne bi hotela Nemčija sklepati posebnih trgovinskih pogodb z Avstrijo ali z Ogrsko. Nemčija potrebuje vsaj v taki meri monarhijo, kakor monarhija Nemčijo.

Končno je govoril Apponyi še o volilni prenosovi. Polemiziral je proti izvajanju Tisze v tej zadevi in rekel: Starostna meja 30 let je naravnost protisocialna, ker umetno znižuje število volilcev delavstvu na škodo.

Z bojišča pri Gorici.

Goriško, dne 1. marca 1917.

Na bojišču pri Gorici vlada kljub krasnim pomladnim dnevom v splošnem mir. To se pravi, tudi danes, ko imamo že

prvega marca, ni opaziti trenutno ne pri prijatelju ne pri sovražniku znakov kakih dalekosežnih dogodkov. Vse čaka. Pač pa imamo kakor preje pri Sv. Katarini tako sedaj pri Vrtojbi posamezne, včasih precej krvave boje. Tudi včeraj popoldne so Lahi precej živahno obstreljevali bolnišnice našega Rdečega križa. Uspeha niso prinesli zadnji boji pri Gorici Italijanom nobenega. Sicer se pa ves sedanji bojni položaj na Goriškem v zaledju čisto napačno preoja. Vse vesti o goriški fronti, raztresene v zaledju, posebno pa na štajerskem, spadajo v polje pravljic. Tudi poročila drugih dobro informiranih inozemskih nam prijaznih listov o tozadevni izjalovljeni avstrijski ofenzivi pri Gorici so brez vsake podlage. Od devete laške ofenzive dalje ni bilo nobenih večjih bojev, nobene močnejše artiljerijske predpriprave ne od naše, ne od italijanske strani. Vendar kažejo vsi znaki, da se Lahi pripravljajo v bodočih dneh na skorajšni odločen sunek, a vendar kaže njihovo obotavljanje, da imajo to pot večji respekt pred našim orožjem. Tisočera topovska žrela molče večji del na tej in oni strani. Kupi streliva stoji pripravljeno pri prijatelju in sovražniku. Kako dolgo? Tudi danes pade le tupatam le posamezni strel. Tudi poizvedovalni poleti letalcev so redki.

Dnevi polni čudovitega goriškega solnca.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. marca. Uradno: V Sugani so Italijani na nekaterih točkah od časa do časa živahno streljali s topovi. Sovražni oddelek, ki je bil napredoval proti našim črtam ob potoku Maso, smo takoj potisnili v njegovo postojanko nazaj. Zahodno Asiaga je patrolja tirolskih črnovojnikov ponoči prekorčila sotesko Assa, naskočila je italijanski jarek zahodno Canove, premagala posadko in se vrnila s poizvedovanjem z nekaterimi ujetniki.

Dunaj, 4. marca. Uradno: Oddelek pešpolka št. 24 in c. kr. črnovojnškega polka št. 20 so sinoči uničili neki podkop in sovražne predpostojanke pri Zgornji Vrtojbi. Ujeli so 47 mož in zaplenili 2 strojni puški. Pri Podsobotinu je uničilo naše topništvo skladišče streliva. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko poročilo.

3. marca. Topništvo je od časa do časa na celi bojni črti streljalo. Naše baterije so razkropile sovražne skupine, ki so se nahajale na Marmolati v zasedi in povzročile nekaj požarov. Naši pehotni oddelki so uspešno napadali sovražne črte v okolici Scurelle (Moso-Brento), med Monte Sief in Monte Setsasz (Andraž potok-Cordevole) in vzhodno Vrtojbe (pri Gorici). Razrušili so sovražne obrambne naprave in zaplenili strelivo in vojno blago. Podobne poizkuse sovražnih patrolj so naši odbili za Casino (vzhodno Marde), na Mrzlem in na Krasu. Naše letalci so obstreljevali zadaj ležeče sovražne zveze na Krasu.

Italijanska zbornica.

Curij, 4. marca. (Kor. ur.) V italijanski zbornici so štirje poslanci vložili številne prilozbe o stanju poljedelstva, o pomanjkanju živil, kakor tudi o pomanjkljivosti in počasnosti vseh odredb, ki jih je izdalo prejšnje in sedanje ministrstvo.

Giolittianec Grosso Campana je prosil ministrstvo za natančno pojasnilo, če je dovolj žita v deželi ali ne. V prvem slučaju bi bile vse nove omejitve nekoristne. S takimi šalami, kakor podelitev svetinj pekem, se ničesar ne izpremeni, četudi je napis na svetinji napravil sam d'Annunzio.

Kdo je ustanovil Avstrijo.

»Narodni Politika« priobčuje naslednji članek prof. dr. Pekača:

»Politična izjava, ki so jo nedavno sklenili na glavnem zboru dunajske univerze, v kateri z avstrijskega stališča odklanjajo mirovne pogoje četversporazuma, prihaja s tako avtoritativnega mesta, da ne moremo molčati, če najdemo v njej celo nerodne zmotne, na katere smo drugače navajeni samo v časnikarskih izjavah in pri politikujočih poslancih. Navedena izjava vsebuje namreč trditve, da so Nemci ustanovili avstrijsko državo.

Ta trditve je docela napačna in treba je obžalovati, da se je vkradla v svečano izjavo ene izmed prvih univerz v državi, katere rektor je o priliki svojega slavnostnega vmeščenja označil nalogo nemških visokih šol v Avstriji tako, »da morajo ostalim narodom v monarhiji kazati nemško znanost in kulturo. Prepričan sem, da pri sestavi izjave ni sodeloval nobeden izmed zgodovinarjev dunajske univerze, kajti zgodovinar takih stavkov ne more zapisati. Res je pač, da so Nemci ustanovitelji avstrijske marke za Anizo (ustanovljena v telesu vojvodine Bavarske kot vojaška granica proti Madžarom, potem ko so bila leta 955. nemška plemena skupaj s Čehi pri Augsburgu potolkla Madžare), tiste marke, iz katere se je kasneje razvila voj-

(Medklic: Napravimo vendar že konec s tem mednarodnim šarlatanom!) Neumljivo je, kaj hoče ministrstvo doseči z odredbo, da se vojaška vežbališča in javni vrtovi obdelajo in posejejo z žitom, kajti Italiji ne manjka zemlje, marveč delovnih moči, ki jih je vojno vodstvo zaplenilo. Pravtako slabo je s premogom in z ladjami.

Velik del odgovornosti za vse zlo pade na kabinet Salandra, na pristop Italije k londonski pogodbi. Maja meseca 1915 so dejali, da Italija ne sme niti uro več čakati s svojim nastopom, danes se pa vprašamo, če se nastop ni izvršil edinole v interesu takratnega kabineta. Salandra je, da je zagotovil svoje stališče, parlament zvodil in obrekoval svojega prednika Giolittija, ki ima edino ta greh, da je kralju priporočil Salandro in Sonnina kot sposobna naslednika v vladi.

Treliji božič na bojišču.

Povodom obdarovanja domačih čet cesarjevičevega pešpolka št. 17, 27, domobranskega pešpolka in 27. črnovojnškega polka z božičnimi darili, katero je izvedel damski odbor pod predsedništvom gospe grofice Marije Attems, do došla tukajšnjemu deželnemu predsedstvu sledeča zahvalna pisma c. in kr. vojnega ministrstva, Njegove ekscelence gospoda generalnega polkovnika pl. Borojeviča in podmaršala Scotti.

»C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad, skupina III, št. 21, Dunaj, dne 30. januarja 1917.

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je iz cenjene note številka 8182/Mob. ex 1916 z dne 23. januarja 1917 z velikim zadovoljstvom izvidel na kako vseskozi dobro urejen, ljubezniv in skrben način so bila razposlana božična darila četam, ki se dopolnjujejo iz kronovine Kranjske.

Za to uspešno podpiranje akcije »Božič na bojišču«, uvedene od vojnega oskrbovalnega urada za vse pripadnike armade, se izreka najboljša in najgloblje občutena zahvala in se prosi, sporočiti zahvalo c. in kr. vojnega ministrstva, vojni oskrbovalni urad, tudi Njenemu visokorodju gospe grofici Mariji Attems kakor tudi njenim zaslužnim sotrudnicam in šolskim otrokom.

Ponosna zavest, da je sodeloval pri plemenitem domoljubnem delu in da je napravil veselje našim vrlim vojnikom, naj napolnuje vsakega posameznega sotrudnika s srčnim zadovoljstvom.

Löbl, FML., s. r.

»Armado poveljstvo je izvedelo iz cenjenega dopisa z dne 23. januarja 1917, št. 8182/Mob. iz 1916, o bogati poklonitvi božičnih daril za čete na bojišču in se počlašča p. t. za izvedbo akcije izreči najtoplejšo zahvalo s prošnjo, sporočiti zahvalo tudi Njenemu visokorodju gospe grofici Mariji Attems in pa komitejem, ki so bili pri izvršitvi akcije na odličan način udeleženi.

Borojevič, G.-O., s. r.

Armado poveljstvo prosi, sprejeti za bogato božično darilo, katero je poklonila dežela Kranjska svojim rojakom, najtoplejšo zahvalo in to zahvalo sporočiti tudi vsem velikim in malim sotrudnikom.

Žal, da ni bilo mogoče, da bi bili darovalci mogli videti veselje obdarovanih vojakov nad temi pozdravi iz domovine; to bi bilo zanje najlepše plačilo.

Scotti, FML., m. p.

C. kr. deželno predsedništvo je sporočilo te zahvale tako damskemu komiteju

kakor tudi potom okrajnih šolskih oblasti učiteljstvu in po teh šolskim otrokom. Pri tej priliki je deželno predsedništvo izreklo vsem navedenim zahvalo tudi v svojem imenu.

Zveza Nemčije z Mehiko.

Navodila nemškega zunanjega urada nemškemu poslaniku v Mehiki.

Berlin, 2. marca. (K. u.) Wolffov urad poroča: Ameriško časopisje priobčuje obvestila o navodilih nemškega zunanjega urada nemškemu poslaniku v Mehiki za slučaj, če bi se Nemčiji po proglasitvi neomejene podmorske vojne posrečilo, ohraniti Združenih držav nevtralnih. Ta poročila temelje na tem-le stvarnem položaju: Ko se je sklenilo, da se začne s 1. februarjem neomejena podmorska vojna, je bilo treba spričo dosedanega obnašanja ameriške vlade računati z možnostjo, da nastane spor z Združenimi državami Severne Amerike.

Da je bilo to računanje pravilno, dokazuje dejstva. Ameriška vlada je takoj po razglasitvi naše zaporne izjave pretrgala z Nemčijo diplomatske zveze in pozvala ostale nevtralne države, da se pridružijo njenemu postopanju. Previdevaajoč te možnosti ni bila samo pravica, marveč tudi dolžnost državnega vodstva, da pravočasno poskrbi potrebno za slučaj oborožene spora z ameriški državami, da prepreči, če mogoče, da bi se kak nadaljni nasprotnik pridružil našim sovražnikom. Cesarski poslanik je dobil zato sredi januarja nalog, naj v slučaju, da bi nam Združene države napovedale vojno, ponudi mehikanski vladi zvezo z Nemčijo in dogovori z njo natančnejše podrobnosti. Obenem se je pa poslaniku izrečno naročilo, naj ne dela pri mehikanski vladi preje nobenih korakov, dokler ne bo popolnoma zanesljivo zvedel, da je Amerika napovedala vojno. Po kakšnem potu in načinu je ameriška vlada zvedela za ta nalog, ki se je tajnim potom poslal v Mehiko, ni znano. Vendar se je izvršilo izdajstvo — za tak čin namreč najbrže gre — po vsej priliki na ameriškem ozemlju.

Nemški predlog Mehiki.

»Daily Mail« poroča: Pismo, ki ga je bil pisal nemški državni tajnik Zimmermann nemškemu veleposlaniku v New Yorku in ki je obsegalo znana navodila radi zveze z Mehiko, je prinesel neki vojni sel, a med potjo ga je ameriška tajna služba dobila. — »Times« pravijo, da so mehikanska odkritja javnost bolj razburila kakor vsak dogodek med vojsko in je bila zato vsaka opozicija proti Wilsonu za oborožitev trgovskih ladij zlomljena. Začuden se vse vprašuje, kako se je posrečilo državnemu tajniku Zimmermannu spraviti pismo čez ocean. Ameriški listi veliko pišejo o mehikanskih vojaki in nemških oblekah, in sumijo, da je Nemčija skriva vstaje na Kubi.

Rotterdam, 3. marca. Angleški listi poročajo, da smatrajo ameriški listi objavo Zimmermannove note glede na Mehiko za največje Wilsonovo politično dejanje, ki je bolj vplivalo, kakor poročila o potopljenih ladjah.

Rotterdam, 3. marca. Iz New Yorka se poroča: Na borzi so prodali veliko vrednostnih papirjev z vzirom na nevarnost vojske.

Izjava mehikanskega poslanika v Parizu.

Genj, 5. marca. Mehikanski poslanik v Parizu je izjavil o pogajanjih med Mehiko in Nemčijo: Mehikanska vlada ni o nemškem nasvetu nobeni drugi državi naznanila. Kaj bo njegova vlada v slučaju

Pomladila se je njegova duša in uspehi njegove šole so bili zadovoljivi. Vedno bolj se je Svetobor oprjel svoje postojanke in že je upal, da se uresniči njegov načrt. Pošiljal je pisma v zlato Prago do kneza Vratislava in škofa Jaromira ter jim naznanjal uspehe svojega dušnopastirskega in stavbinskega delovanja. Kolikor bolj uspešno je bilo njegovo delo, tem bolj je rasla zavist brnske kneginje. Nemški mašniki, ki se niso hoteli priučiti češkega in staroslovenskega jezika, so obdajali prestol kneginje in kovali zaroto proti prostovemu delovanju.

Kar se zgodi, da pride sel iz Prage po naročilu Jaromirovem in Svetoboru nalaga, naj se nemudoma odpravi na pot v Prago. Dobrovit je poizvedel od sela, da je litomerički prošt Lanzo po navodilih Valburge in Evfemije ovadil Svetobora, češ, da se ne drži navodil iz Prage in da semolastno uvaja staroslovensko božjo službo. Brnski prošt je hotel potovati v Prago po dolini reke Svitave in bi spotoma obiskal litomeričkega prošta. Dobrovit pa mu je odločno odsvetoval in tako se je Svetobor podal na pot po dolini reke Sazave iz Morave na Češko. Dobrovit ga je spremljal. Veselil se je, da spotoma obišče Sazavo in spet enkrat vidi opata Rozeteta, ki mu je šel vsestranski na roko in mu poslal tudi dva meniha, da sta mu pomagala v cirilometodijski šoli.

(Dalje.)

vodina Nižje Avstrijska (kot del nemške države).

Nemci imajo sicer za oba, tako neznanosko različna pojma: za deželo in državo Avstrijo, samo en edini izraz »Österreich«, toda ni misliti, da bi hotela dunajska izjava v tej smeri igrati skrivališce. Preje se zdi, da temelji izjava dunajske univerze na tistem nelogičnem in nezgodovinskem zaključku, katerega smo večkrat srečali v nemškem časopisju, da je narod, ki je ustanovil deželo Avstrijo, dosledno tudi ustanovitelj države Avstrije, da se je dežela Avstrija takorekoko razvila v državo Avstrijo, si le-to pridobila in podvrgla.

Tega naziranja ni treba zavračati, ker ni resnega znanstvenika (tudi nemškega ne), ki bi se mu hotel in mogel pridružiti. Avstriji, ki se je razvila iz Vzhodne marke, se državnopravno ni pridružila nobena dežela (kakor sta se n. pr. Moravska in Šleska pridružili Češki), nad nobeno deželo habsburške države ni imela nadvojvodina Avstrijska suverenstva. Avstrija je nastala, kakor splošno znano l. 1526., ko so stanovni Češke in Ogrske v svobodni volitvi izvolili za svojega kralja avstrijskega nadvojvodo Ferdinanda. Ustanovitelji so bili torej v prvi vrsti češki in ogrski politični narod in kot glavni činitelj dinastija, ki je bila takrat nemškemu značaju večine svojih alpsko-avstrijskih dežela skrajno odtujena. Ferdinand je bil kakor znano (kakor njegov brat Karel)

špansko in francosko vzgojen in se je naučil nemščine še-le potem, ko je nastopil svojo avstrijsko dedovino, in znano je, da se je ta bolj romanski nego nemški značaj dinastije tudi kasneje tekom nadaljnih dvesto in več let močno uveljavljal. Dejanjsko je med vsemi udeležniki pri ustanovitvi države l. 1526. politični narod alpskih dežela, recimo tedaj Nemci, igral najmanj vlogo. Sicer so pa bili ravno Nemci, ki so l. 1526. najbolj vneto delali proti ustanovitvi Avstrije: bavarski vojvoda je na Češkem vneto kandidiral proti Ferdinandu in izpočetka se je zdelo, da bo izvoljen.

Gede naših jugoslovanskih dežel moramo omeniti: Po bitki pri Mohaču l. 1526. so vse srednje države priznale samostojnost in neodvisnost hrvaškega kraljestva, kajti vsi sosednji vladarji so se potegovali za hrvaški prestol. Hrvatski sabor pa je 1. januarja 1527 na Celinu svobodno izvolil habsburško dinastijo za svojo. L. 1712. je hrvaški sabor prvi sprejel pragmatično sankcijo in prenesel kraljevo čast in pravico tudi na ženske Habsburžane. V listini pravi, da hoče imeti za vladarja tistega moškega ali ženskega člana habsburške rodovine, ki bo obenem vladal v slovenskih pokrajinah Štajerski, Koroski in Kranjski (Trst in Istra sta bila takrat združena s Kranjsko).

vojske med Ameriko in Nemčijo storila, ne ve. Zasebno sodi, da Mehika odkrito ne bo kršila nevtralnosti.

Wilson je znal o ponudbi Nemčije Mehiki, ko je prekinil diplomatske odnose.

New York, 5. marca. Nemško ponudbo Mehiki je imela ameriška vlada že v rokah, ko je Wilson prekinil zveze z Nemčijo.

Kako je izvedela Amerika za nemško ponudbo Mehiki.

Haag, 5. marca. »Daily Telegraph« trdi, da je zaplenil neki ameriški tajni policist pismo veleposlanika grofa Bernstorffa nemškemu poslaniku v Mehiki. To je storil na ameriških tleh. Predsednik Wilson pravi, da zdaj nima note. Druga pojasnila pa noče podati, češ, da bi trenutno to deželi ne koristilo.

Izjava ameriškega poslanika v Parizu.

Genf, 3. marca. Pariško časopisje je zelo razburjeno radi navodil nemškemu poslaniku v Mehiki. »Temps« objavlja intervju z ameriškim veleposlanikom v Parizu. Rekel je, da je vojska neizogibljiva, a Wilson se nahaja v najtežavnejšem položaju.

Mehika-Brazilijska.

Genf. Mehikanski zastopnik v Parizu je izjavil, da ga je Carranza, ki se je lani decembra poslovil od njega, izrecno pooblastil, naj povsod izjavi, da bo Mehika v vseh okoliščinah odločno nevtralna. Zastopnikom Brazilijske v Evropi je, kakor poročajo pariški listi, naročeno, naj brazilijske državljane pripravijo, da bodo morebiti pozvani domov.

Delo podmorskih čolnov.

64.500 ton potopljenih.

Berlin, 2. marca. Uradno se poroča: Dva podmorska čolna, ki sta se vrnila domov, sta potopila 15 parnikov in 7 jadrnic, ki so obsegali 64.500 ton. Neki teh podmorskih čolnov je zadel pred južnim obrežjem Irske parnik, ki je bil prirejen za past podmorskim čolnom. Oborožen je bil s štirimi dobro skritimi topovi, ki je imel tudi svoje čolne zate, da bi lahko z njih metali bombe na podmorski čoln. Podmorski čoln se je od 3. ure popoldne do večera boril s pastjo podmorskih čolnov in došlim lovilec podmorskih čolnov vrste »Foxglobe«; saj trikrat so topovi zadeli »Foxglobe«.

Navedena podmorska čolna sta med drugim uničila: 8800 ton granat, 3300 ton žita, 3000 ton lanenega semena, do 15.000 ton premoega, 2500 ton vojnega blaga, 3500 ton blaga, 4300 ton semen, 1200 ton železne rude in 1800 ton orehov.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Zopet 91.000 ton potopljenih.

Berlin, 3. marca. Uradno se poroča: Naši podmorski čolni so zopet potopili 21 parnikov, 10 jadrnic in 16 ribiških ladij, skupno 91.000 ton.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Stonev nastop proti oborožitvi trgovskih ladij.

Washington, 5. marca. (K. u.) Reuter: V senatu je predlagal predsednik komisije za zunanje stvari, Stone, ki zastopa državo Missouri, kjer stanuje veliko Nemcev, naj se predlog o oborožitvi trgovskih ladij izpremeni. Nasprotoval je tudi pooblastilo predsednika, da se sme poslužiti drugih sredstev. Rekel je, da bi lahko Wilson uporabil vojne ladje za to, da prepodi nemške podmorske čolne z morskimi cestami, kar bi bilo vojno dejanje. Če hoče kongres vojsko, mora to tudi povedati, ne sme pa odvaliti odgovornosti na predsednika. Slišal je, da se zavzemajo mornariški strokovnjaki za to, naj se pridele trgovskim ladijam čolni, ki bodo preganjali podmorske čolne in v zaprtem morju poizvedovali.

Angleška nasproti nevtralni plovi odne-hava.

Haag, 5. marca. (K. u.) Angleška vlada je dovolila mnogim nizozemskim ladjam, da smejo potovati na Nizozemsko, ne da bi se ustavile v kakem angleškem pristanišču, kakor so to do zdaj zahtevali.

Italijani bodo morali zapreti sviloprejnice.

Lugano. (K. u.) Sviloprejnice v Como so obvestile vlado, da bodo morali tvornice zapreti, ako Anglija ne bo umaknila prepovedi o uvozu svile. Iz Coma so poslali vsako leto blaga v vrednosti nad sto milijonov lir.

Plovba med Nizozemsko in Ameriko.

Haag, 5. marca. Med Nemčijo in Nizozemsko in Anglijo in Nizozemsko se je sklenil dogovor o plovi med Nizozemsko in Ameriko. Pet velikih parnikov bo bodoči teden zapustilo Rotterdam.

Parnik »Rochester« se razbil.

Genf, 8. marca. »Temps« poroča: Parnik »Rochester« je zavozil na peščeno obal pri izlivu Garonne in Dordogne. Parnik je le malo poškodovan in je že zvečer zopet vozil.

Vojne priprave Združenih držav.

Washington. (K. u.) Senat je dovolil 835 milijonov dolarjev za vojne priprave. 115 milijonov je določenih za pospešitev ladjinih zgradb, 35 milijonov za pomnožitev podmorskih čolnov. Soglasno so sklenili, naj se črta določilo, da se se morajo mednarodni spori Združenih držav rešiti potem razsodišč.

Pred posebno sejo senata Wilson ne napove vojske.

Washington, 5. marca. (K. u.) Reuter: Voditeljem senata se je po Wilsonovem naročilu naznanilo, da Wilson glede na vprašanje vojske z Nemčijo ne misli ničesar storiti, dokler ne bo kongresa sklical na posebno sejo.

Razprava ameriškega senata o oborožitvi ameriških trgovskih ladij.

New York, 5. marca. (K. u.) V razpravi zakonskega načrta za oborožitev trgovskih ladij v senatu se ni pojavilo med strankami nobeno nesoglasje glede na presojo mednarodne krize. Tudi najizrazitejši pacifisti so izjavili, da podpirajo oboroženo politiko.

Posebna seja ameriškega kongresa.

Genf. »Agentur Radio« poroča: Vojna skupina senata predlaga, naj se skliče posebna seja kongresa, da se izkoristi razburjenje radi nemške ponudbe Mehiki.

Razburjenje na borzi v New Yorku.

Berlin, 3. marca. »Tägliche Rundschau« poroča iz Haaga po brzjavki nekoga amsterdamskega lista došli iz New Yorka: Borza dela že tako, kakor v vojski. Vlada izdaja velike vsote za oborožitev.

Španski kralj pisal predsedniku Združenih držav.

Genf, 3. marca. »Agentur Fournier« poroča: Veleposlaniku Gerardu je bilo vročeno lastnoročno pismo španskega kralja Alfonza predsedniku Wilsonu.

Posveti v Londonu.

Lugano. (K. u.) Italijanski listi javljajo iz Londona: Ameriški veleposlanik Page se je posvetoval z zunanjim ministrom Balfourom; nato sta se podala k Lloydju Georgeju na razgovor, ki je dolgo trajal.

Rusija, Anglija, Amerika.

Stockholm. Med Petrogradom in Londonom se pogajajo o predlogih Združenim državam v slučaju, če se udeležijo svetovne vojske. Anglija želi, naj se Združene države formalno pridružio Ameriki. Rusija izjavlja, da bi pristopila k tej pogodbi le v slučaju, če bi novi položaj ne ogrožal ruskih koristi v vzhodni Aziji. Vplivni ruski politiki svare proti vsaki prenačilenosti.

Japonci grade nove ladje.

»Hamburger Fremdenblatt« poroča iz Genfa: »Petit Journal« javlja iz Tokia: Novi japonski proračun obsega postavko za zgradbo devetih novih vojnih ladij.

Ponudba sporazuma Kitajski.

»Times« javljajo iz Pekina: Sporazum je izročil kitajski vladi v sredo spomenico, v kateri ji obljublja, da bo sporazum odpustil Kitajski odškodnino za vstajo bokserjev, če prekine diplomatske zveze z Nemčijo in z Avstrijo.

Pred važnimi dogodki na zahodnem bojišču.

Amsterdam, 5. marca. (Kor. ur.) Vojnaški sotrudenik »Tijda« pričakuje na zahodnem bojišču v kratkem važnih dogodkov. Sodi, da mlado angleško armadno vodstvo ne bo kos izkušenemu vodstvu nemških štabnih častnikov, vsled česar je mogoče, da se bo poleti vojska odločila.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 3. marca. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Topovi so med Iluxtom in Naroškim jezerom in ob Stohodu živahnije gromeli kot prejšnje dni. Pri Woroncynu (zahodno Lucka) so vdrle naskakovalne čete v širini 2½ km približno 1500 metrov globoko v rusko postojanko; vrnilo se se, ko so zrušile utrdbe, s 122 ujetniki in s 4 strojnimi puškami. Pri sunku vzhodno Narajovke se je zvišalo število ujetnikov na 3 častnike, 216 mož; plen na 7 strojnih pušk.

Na bojni črti generalnega polkovnika nadvojvoda Jožeta in pri vojni skupini maršala pl. Mackensena so se le malo bojevali, ker je snežilo.

Berlin, 3. marca. Veliki glavni stan: Predno se je danilo, so poizkušali močni poizvedovalni oddelki Angležev pri Hulluchu in pri Lierinu, v večernih urah pa na drugih točkah bojne črte Artois manjše čete vdreti v naše jarke; povsod smo jih odbili.

Ljuti boji pehote so se zopet bili na obeh bregovih Ancre, v katerih je izgubil sovražnik poleg krvavih žrtev 60 vjetnikov in 8 strojnih pušk.

Pri Aisne in v Champagne so se izjavili sunki Francozov proti nekaterim našim jarkom.

Berlin, 4. marca. Veliki glavni stan: Megleno vreme je povsod omejevalo boje. Na več točkah so uspela lastna podjetja. Pri Chilly med Somme in Avre smo ujeli 18 Angležev, ob cesti Etain Verdun 100 Francozov, na obeh straneh Dollerja (Zgornja Alzacija) 37 Francozov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. marca, zvečer: Uradno se poroča:

V jutranjih urah so se živahno bojevali severno Somme in na vzhodnem bregu Moze. Veliko bojev v zraku.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Angleško uradno poročilo.

London, 2. marca. (K. u.) Uradno: Februarja smo ujeli 2133 Nemcev, med njimi 36 častnikov. Naslednje kraje smo deloma vzeli, deloma so nam pa bili prepriščeni vsled umika Nemcev: Liigny, Thillo, Baryue, Warlencourt, Pys, Petit-Mirumont, Grandcourt, Puisieux-au-Mont, Serre, Gonnecourt. Sovražnik nam je dalje prepustil ozemlje ob Ancri. Severno od Miramonta smo danes potisnili naše črte na fronti 1½ milje za približno 600 jardov naprej.

Angleži in Francozi nezadovoljni s položajem ob Ancre.

Curij, 3. marca. »Tagesanzeiger« javlja: Angleški in francoski vojni strokovnjaki se nič več ne vesele nemške taktike ob Ancre. Pišejo, da bo preteklo več tednov, predno bodo mogli prepeljati in vzdati najtežje topove. Postopanje Nemcev resno zavira nadaljevanje angleške ofenzive.

Razdelitev belgijske uprave.

Berlin, 4. marca. Upravo Belgije so razdelili na dva dela: flamski in valonski in sicer bo imela flamska uprava svoj sedež v Bruslju, valonska pa v Namurju.

Anglija postavi zadnjega moža in zadnjo ženo za vojsko.

Amsterdam, 5. marca. (K. u.) »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Londona: Henderson je sinoči govoril v Caradiffu. Izjavil je: Na stotisoče dobro izurjenih in popolnoma opremljenih mož moramo imeti pripravljenih, da ž njimi redno izpopolnimo nastale vrzeli med četami. Poleg tega se mora vsak mož in vsaka žena v deželi udeleževati vojnega dela. Če ne bo dovolj prostovoljnih prijav za narodno delo, bo morali nastopiti s silo.

Anglija mora omejiti živež za 30 odstotkov.

Rotterdam, 5. marca. Lord Derby je rekel v svojem govoru 26. m. m. v Glasgowu: Če hoče Anglija zmagati, mora dosedanji način prehrane znižati vsaj za 30 odstotkov.

Francozi uvedejo krušno nakaznico.

Pariz, 5. marca. (K. u.) »Petit Parisien« poroča iz dobrega vira, da bodo na Francoskem v kratkem uvedli krušno nakaznico. Februarja so uvozili v Francijo 300.000—400.000 ton manj, kakor v prejšnjih treh mescih.

Pariz, 5. marca. (Kor. urad.) Napoved krušne nakaznice je duhove, če se sklepa po vesteh časopisov, zelo razburila. Medtem ko piše v »Figaru« Capus, da položaj ni tako nevaren in pritrjuje vladni napovedi, ki pravi, da se je uvedla krušna nakaznica radi potrate z moko, pa piše neki drugi sotrudenik v »Figaru«: Zakaj niso napovedi pričeli s sledečim uvodom: Da se veliko pomanjkanje previdnosti popravi, je minister sklenil: itd.

Pomanjkanje premoega v Franciji.

Barcelona, 5. marca. (Kor. ur.) Poroča se, da v Franciji tako zelo manjka premoega, do morajo celo vojne ladje kuriti z rezervami, pripravljenimi za najskrajnejšo silo.

Tudi nakaznice za mleko uvedejo Francozi.

Genf, 5. marca. Francosko ministrstvo je sklenilo, da bo poleg krušne uvedlo tudi nakaznico za mleko. Kruh bodo nakazali vsaki osebi 500 gramov na dan. Težakom bodo nakazali več. Kmetijski odsek francoske zbornice je pozval vlado, naj pošlje 250.000 starejših kmetov z bojišča domov.

Belgijski delavci v Nemčiji.

Bern, 5. marca. (Kor. ur.) V glavnem odseku državnega zbora je izjavil zastopnik vojnega urada: V nemških obratih je proti dobri plači sprejelo na tisoče belgijskih delavcev delo. Veliko jih je pozvalo k sebi svoje brate in sorodnike. K delom neposredno za bojno črto in v sovražnem ognju Belgijcev ne zaposlujejo.

Angleži se naseljujejo na Francoskem.

Berlin, 3. marca. Angleži so nakupili pri Calaisu veliko posestev.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. marca. Uradno: Podjetje naskakovalnih čet ob Narajovki, o katerem se je poročalo včeraj, je pridobilo na ujetnikih 3 ruske častnike, 228 mož in 7 strojnih pušk. Podoben sunek pri Vorončinu v Voliniji je privedel naše oddelke na 2½ km široki bojni črti 1½ km globoko v sovražne črte, kjer so učinkujoče razdirali; vrtili so se s 12 ujetniki in s 4 strojnimi puškami. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. marca. Uradno: Ker je zopet bolj mrz, so se le malo bojevali.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 2. marca. Ker so divjali na cel bojni črti snežni viharji, so se le malo bojevali. Padlo je le nekaj topovskih strelj, patrolje in straže so le malo streljale.

Sofija, 3. marca. Uradno: Poročalo se ni nič važnega. Na cel bojni črti snežni viharji.

V Petrogradu se pričakuje splošna stavka.

Haag. Z ozirom na odgoditev dume se pripravljajo v Petrogradu na splošno stavko. Po mestu krožijo patrolje. Car name-rava dumo odgoditi do konca vojske če se duhovi ne pomire. Protopopov se ne upa priti pred dumo. V prvi seji dume je neki govornik zahteval, naj Protopopov odstopi. Govor kadetnega voditelja Miljukova je cenzura popolnoma črtala. Opozicija je cara žaljivo napadla. Končno je zapustilo dumo 32 poslancev opozicije.

Suhomlinov izpuščen iz zapora.

Berlin, 5. marca. Bivši ruski vojni minister je bil proti visoki jamščini izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Udeleženci petrograjskega posveta se ne morejo vrniti domov.

Poostrena podmorska vojska vpliva tudi na vojsko na suhem. Članom petrograjskega posveta se n. pr. še ni posrečilo, da bi se bili vrnili domov. Med njimi se ni mogel vrniti general Castelnau, ki po-veljuje neki važni francoski vojni skupini ob Somme.

Nova mornariška postaja na Finskem.

Kodanj, 5. marca. (K. u.) »Aftonbladet« javlja iz Helsingforsa: Ruske vojaške oblasti ustanove pri Vasi na finski obali novo veliko mornariško postajo. Vojašnice že grade; nastanili so že 4000 vojakov.

Kavkaz brez denarja.

»Kolokol« poroča: V več kavkaških okrajih je popolnoma prenehal krožiti denar. Blago izmenjavajo.

Na južnem Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 3. marca. Uradno: V celem odseku Strume od gorovja Belašica do Orfanskega zaliva so napredovali ponoči močni sovražni oddelki, ki so bili preskrbljeni s strojnimi puškami in mestoma podpirani s precej močnim topovskim ognjem, a naši stražni oddelki so jih povsod prepodili.

Razna poročila.

Potom boja in zmage k miru!

Düsseldorf. Novi načelnik avstrijskega generalnega štaba general pehote pl. Arz je na čestitko brzjavil »Düsseldorfer Anzeigerju: Po boju in zmagi k miru.

Parlament odlašajo.

»Prager Tagblatt« poroča iz Dunaja, da je govorica o sklicanju zbornice na dan 8. maja zgolj domnevanje. Če bo sploh sklican, tedaj se to zgodi tik pred potekom dobe sedanjih mandatov. Zbornica bo sklenila nov poslovnik in podaljšanje sedanjih mandatov.

Czernin in Tisza.

Dunaj, 2. marca. Grof Tisza je imel daljši razgovor z zunanjim ministrom grofom Czerninom.

Vlom v avstrijski konzulat v Curihu.

Curij, 4. marca. Poiciclja je v tukajšnjem avstrijskem konzulatu ugotovila veliko tatvino. Ukradenega je mnogo denarja in važne listine. O storilcih ni nobenega sledu.

»Novolatinci«.

Milan, 2. marca. »Corriere della sera« poroča iz Rima, da so tam ustanovili društvo »Novolatincev« kot protidruštvo vse-nemcem. Namen društva je ustanoviti zvezo med šestimi latinskimi državami: Francijo, Italijo, Špansko, Portugalsko, Belgijo in Rumunijo v zvezi z Angleško.

Škandinavci uvedli železen denar.

Kodanj, 5. marca. (Kor. ur.) Danska, Švedska in Norveška so k obstoječi denar- ni oagodbi sklenile dodatni dogovor, po

katerem navedene tri dežele uvedejo železni denar.

Tobačni monopol
bodo uvedli v Švici.

Gregorijanski koledar v Turčiji
je bil uveden 1. marca. Preskočili so 13 dni meseca februarja.

Poljaki.

Metropolit septički.

Rusinski dnevnik »Dilo« poroča: Zadnja uradna vest o usodi Lvovskega metropolita je prišla v decembru lanskega leta, ko je ameriansko poslanstvo sporočilo, da so metropolit septičkega prepeljali iz Suzdalja v Jaroslav, kjer živi v privatnem stanovanju, a pod strogim policijskim nadzorstvom. Ko se je v zadnjem času iz poljskih in ruskih listov zvedelo o bolezni metropolita, je naše zunanje ministrstvo po amerianskem poslanstvu vprašalo rusko vlado o njegovem stanju; odgovora še ni.

Ruska vlada je zavrgla vse predloge o zamenji metropolita za kakega ruskega ujetnika. Naša vlada je predložila zameno za Jančevičkega, a Rusi so to odbili. Sedaj je avstrijsko zunanje ministrstvo predložilo novo osebo v zameno za brezpravno ujetega metropolita.

Malenkostna politika.

Krakovski »Glos Narodu« piše: Poljsko časopisje podrobno poroča o vsaki spremembi v strankarskem razmerju v Varšavi, kritizira stranke in ocenja delovanje državnega sveta. Pri tem pa se premalo pomisli, da so vse strankarske organizacije in njih delo v sedanjih razmerah le drugotnega pomena. Gotovo je, da se državni svet resno in trezno prizadeva za vse, kar je potrebno za ustanovitev in organizacijo samostojne Poljske. A poljšaj je tako negotov ter tako odvisen od faktorjev zunaj poljskih strank, da je delovanje poljskih političnih organizacij zelo omejeno in podrejeno. Krivično bi bilo, če bi od poljskih političnih strank zahtevali kaj takega, kar v sedanjih razmerah ni mogoče.

Rusinski škof v Peremišlju (Przemysl).

Glavni rusinski dnevnik »Dilo« piše, da je novoimenovani peremišljski škof P. Josip Kocilovski iz reda bazilijancev z enkrat še tako malo znana osebnost, da se je treba vzdržati vsake prenaplgene sodbe o njegovem političnem stališču. Zdej se pojasnjuje, da je novoimenovani škof prvokrat javno pokazal svoje velike zmoglosti, ko je leta 1914 in 1915 vodil zasilno rusinsko semenišče v Kromerizu. Takrat je pokazal toliko gorečnosti in toliko organizatorske spretnosti, da smemo od njega opravičeno pričakovati uspešnega delovanja na novem visokem mestu.

Varšavske finance.

Magistrat mesta Varšave se je pogodil z berlinskimi bankami za desetmilijonsko posojilo.

Mestni fondji so se znatno skrčili. Zato je magistrat prisiljen varčevati. Skrčil se bo račun mestnih cenelih kuhinj. Mestna gledališča bodo dobila samo toliko podpore, da se bo moglo vzdrževati njih inventarno premoženje; opera se bo zaprla in se bodo razveljavile vse pogodbe z opero.

Iz ruskega ujetništva

piše Franc Zupančič, 27. dom. pp., doma iz Krsnega vrha, občina Škocijan na Dolenskem. Poroča, da je že od 18. oktobra 1914 v ruskem vojnem ujetništvu, da je pisal domov že nešteto krat, a prejel ni še nobenega odgovora. Zato se zglašva v »Slovencu«. Njegov naslov je: Vojni ujetnik Franc Zupančič, Sluz šera, počt. otd. Sokol, Vologodska gubernija, Rusija.

Iz ruskega ujetništva se oglašajo in pošiljajo iskrene pozdrave svojim domačim ter prijateljem in znancom: Ivan Fakih iz Škrbine na Primorskem, Rabula iz Vojsčice na Prim., Alojzij Česen iz Dola pri Ljubljani; nahajajo se v taboru v Omsku, Sibiriji. — Dalje: Edward Blažič iz Lokvice, Alojzij Pahor iz Hudegaloga, Anton Jelen in Alojzij Devetak iz Opatjegasela — vsi od 97. pp. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil Ernst Potrata iz Prevoj pri Lukovici.

Gospodarske beležke.

Skupni prehranjevalni urad.

Ustanoviti se namerava urad, kojega naloga bi bila, da uredi prehranjevalno vprašanje med Avstrijo in Ogrsko. Na čelu tega urada bo nek general skupne armade. Dunaj, 4. marca. (K. u.) Na inicijativo Njegovega Veličanstva je bil kot poizvedovalni in posredovalni organ vseh vojaških in civilnih oblasti, ki so udeležene na prehranjevalnih vprašanjih, ustanovljen skupni prehranjevalni odbor, ki je v neposredni dispoziciji Njegovega Veličanstva. Odbor ima svoj sedež na Dunaju in obstoja iz zastopnikov vseh narodov, ki prihajajo

pri tem v poštev. Za predsednika je bil imenovan gm. Otokar Landehr pl. Fragnau. Skupni prehranjevalni odbor prične svoje delovanje dne 5. marca.

Šesto nemško vojno posojilo.

Berlin, 4. marca. (K. u.) Šesto nemško vojno posojilo bo, kakor je sedaj dognano, razpisano dne 25. marca. Podpisovalni rok je določen do 16. aprila. Posojilo bo zopet obstojalo iz 5% državnih zadolžnic, neodpovedljivih do leta 1924 in po kurzu 98.

Zvišanje državnih vzdrževalnin za svoje vpoklicanih. Na sobotnem posvetovanju je finančni minister rekel, da ne ve, ali bo mogoče v celem obsegu izpolniti zahtevo po 20 odst. zvišanju vzdrževalnin. Pač pa je upati, da bodo otroci pod 8. leti dobivali ravno toliko kakor odrasli. Razliko bo treba napraviti pri ženah, ki imajo postranski zaslužek. Od začetka vojke je vlada izplačala okoli 3 milijarde podpor. Za l. 1917 je proračunanih 1.7 milijarde. 20 odst. zvišanje bi tedaj zahtevalo letnih 340 milijonov kron.

— **Promet s svinjskimi kožami.** Za promet s svinjskimi kožami veljajo odslej tudi v ožjem vojnem ozemlju z zmislu ukaza vojnega ministrstva določila ministrskega ukaza z dne 26. januarja 1917, dr. zak. št. 30. Zaplemba svinjskih kož civilnega zakola, odrejena od 5. armadnega poveljstva, se v območju armade vsled tega odpravi. Predmetno določilo više navedenega ministrskega ukaza se glasi: »Lastniki prašičev, ki jih koljejo za dom ali za porabo v svojem gospodarskem obratu, smejo eno petino pri tem dobljenih kož najmanj pa 5 na leto porabiti za dom ali v svojem gospodarskem obratu, ali jih smejo dati proti plačilu v stroj. Kože od prašičev, ki se zakoljejo v silo, smejo tudi strojarji prevzeti.« Vprašanje je važno tako za kmetovalce kakor tudi za strojarje.

— **Kmetijska podružnica na Dobrni** priredi dne 18. marca popoldne ob 3. uri svoj redni občni zbor. Dnevni red ponavadi. Govori deželni nadzornik g. Martin Jelovšek. Gospoda govornika že komaj pričakujemo. Naša podružnica se je letos in lani razvila, ker smo se prepričali, da le stanovsko združenje kaj izda, posebno se zdaj v vojski. Imamo res velikanske uspehe — smo vendar že okoli 15.000 kg krmil razdelili med člane.

Nakazovanje moke na Ogrskem. Budimpešta, 4. marca. (K. u.) Občina naznanja, da bodo dobili konzumenti tri četrtine nakazane jim močne množine čiste moke, ostanek bo obsegal koruzno moko. Mešali moke ne bodo.

Veliko novo industrijsko podjetje na Relki. 2. t. m. je sklenil občinski svet v Relki, da proda mestna občina zemljišče bivšega mlina v Žaklju pivovarni v Köbányi na Ogrskem za 620.000 K. Pivovarna se je obvezala, tekem treh let zgraditi na zemljišču veliko pivovarno in široko moderno cesto, tako da znaša vrednost sklenjene kupčije za reško mestno občino okroglo 900.000 K. Zemljišče je doslej donajalo mestni občini 72 K na leto. Nazadnje je bilo zemljišče last podjetja Johna Whitehead, ki je nameravalo ondi zgraditi tovarno, a je stvar potem zaspala. Ko je John Whitehead umrl, je zapustil mestni občini 100.000 K z določilom, da kupi od podjetja gori omenjeno zemljišče, ki je doneslo sedaj občini tako znatno korist.

— **Pomanjkanje časopisnega papirja.** V trgovskem ministrstvu so se zadnje dni vršila pogajanja, katerih so se udeležili tudi zastopniki dnevnega časopisja in papirnic, ki stremijo za tem, da se za prihodnji čas zagotovijo papir avstrijskemu in ogrskemu časopisju. Časopisom bodo odredbenim potom zmanjšali obseg in razdeljevali papir vsem časopisom enako po razdeljevalnem mestu, ki ga bodo ustanovili.

Oslovsko meso so začeli prodajati v Warnsdorfu. Ljudje in to celo boljše zelo radi segajo po njem, ker ima oslovsko meso, pripravljeno kot divjačina, skoraj enak okus kakor le-ta.

Vojne in ljudske kuhinje so prepovedane za vojake in podčastnike, kakor poroča »Streffleur«.

— **Ne ugonablajte zgodnjih cvetic.** Isto prikazuje kakor slednje leto, da namreč prve pozdrave mile pomladi, zgodnje cvetlice, posebno otroci kar v šopih trgajo, pa kmalu potem spet stran mečejo, ali pa jih prinašajo domov, da polagoma po kazarcih uvenejo, opazujemo, žal, tudi letos. Doma in v šoli bi bilo umestno, da se mladina opozori in se ji polaga na srce, da je to velika nevarnost, oropati narodo njenega prvega krasu, ki tako razveseljuje srce in dušo. Pomniti je tudi, da je marsikatera zgodnja cvetlica izvrstno zdravilno sredstvo, katere naj bi izkušeni ljudje pridno nabirali.

Tapetniška dela se znova znatno podraže, tako naznanja nižjeavstrijska tapetniška zveza. Utemeljujejo s tem, da se vse tapetniške potrebine neoprestano draže in so morali tudi delavcem zopet zvišati plače.

C. kr. priv. Splošna prometna banka. Upravni svet tega zavoda je v svoji zad-

nji seji odobril mu predloženo bilanco za leto 1916., ki zaključni s čistim dobičkom 6.261.579 K proti 4.461.380 K 27 h za leto 1915, torej več za 1.800.199 K. Na predlog ravnateljstva je sklenil upravni svet, da predlaga občenemu zboru, ki naj se skliče za 4. aprila t. l., sledeče: K 3.960.000 naj se porabi za razdelitev dividend, 22 K za delnico (proti 18 K za leto 1915), 1.000.000 K (+ 500.000) naj se doda rednemu rezervnemu zakladu in čisti dobiček po K 1.009.998 (+ 470.319), ki ostane po izplačilu tiantem v znesku kron 291.580, naj se prenese na račun dobička in izgube za leto 1917. V zvezi s prevzemom bančne tvrdke Eduard Urban v Brnu in Mährisch-Ostraver Handels- und Gewerbebank v Moravski Ostravi se bode predlagalo občenemu zboru zvišanje delniške glavnice od 60,2 na 75,04 milijonov kron.

Rdeča pesa zdravilo za prehlad. Sok, iztisnjen iz surove pese, ustavi pljučnico in bodljeje. Bolniku ga dajaj trikrat na dan po žlici, in sicer takoj ko toži, da ga bo. Kuhana pesa na olju ali na zabeli, pa tudi nezabeljena, je jako prapročljiva jed za prehlajene in nahodne. Posebno ob influenci pesa dobro dene. Pri pljučnici in influenci je tudi kisel zelje na olju prav dobro zdravilo; uživa se lahko kuhano ali surovo.

Prepoved za prodajo alkohola so uveljavili na Danskem 1. t. m. Popisati hočejo zaloge. Vino in pivo nista prizadeta s prepovedjo in se smeta tudi nadalje prodajati.

Vloge zaradi izgube premičnih onih oseb, ki so se vrnile iz sovražnih držav, se imajo v bodoče nasloviti na c. kr. ravnateljstvo državnih železnic (Bergungskommission), Dunaj XV., Westbahnhof, Konfgebäude. Vloge naj vsebujejo naslednje podatke: Ime in naslov stranke, natančen popis dotičnega blaga (način zavoja, zunanji znaki), vsebino (listine, znake na perilu, firme na oblikah, značilne predmete), težo, dan in kraj odprave, potno smer, ime postaje, na kateri se je blago zadnjič videlo itd.

Občinsko tovarno za milo je sklenila ustanoviti budimpeštanska mestna občina.

Času primerno. List »L' Oeuvre« v Parizu je sklenil na lastno roko opomoči pomanjkanju premoega, a seveda samo svojim naročnikom. Na sprednji strani vsake številke prinaša tiskano nakazilo za 10 kg premoega. Pod nakazilom je pa z drobnimi črkami tiskana opazka, da je premoeg še-le — na potu.

Brezplačen kruh za revne šolske otroke. Po vseh reških ljudskih šolah dobva 27% šolskih otrok od občine brezplačni kruh. Mestna občina je dala enako količino moke na razpolago tudi za državne šole, kjer bo dobivalo kruh 902 otrok.

Dnevne novice.

+ **Tri adrese v hrvatskem saboru.** »Agrarier Tagblatt« poroča, da bodo čisti pravaši (frankovci) vložili svojo posebno addresso na kralja.

+ **Potreba katoliške unije.** »Information« si je pridobila novo zaslugo — tako pišejo navedenemu listu iz visokih cerkvenih krogov —, ker je spravila na dnevni red pobudo za skupno katoliško delo vseh narodov in v zvezi z nedavno curiško konferenco katoliških politikov tudi misel osnutja katoliške unije že tekem svetovne vojne. Taka katoliška unija se nam pa priporoča kot nujno potrebna še z neke čisto druge strani »Rationalist Press-Association« v Londonu je izdala na racionalistične, to se pravi svobodomiselnne skupine sporazuma deseterih okrožnic, v kateri jih poziva, naj delajo z vsemi sredstvi marno propagando za to, da se k bodočim mirovnim kongresom ali konferencam ne dopusti noben zastopnik papeža. Značilno je, da izhaja ta gonja ravno iz Londona in da se obrača ravno na svobodomiselnce v ententnih državah, ne pa tudi na tiste, ki so v taboru osrednjih držav. To je pač dokaz, da smatrajo sporazum kot papežu sovražne, osrednje države pa kot papežu prijazne.

+ **Družba sv. Mohorja in veliki admiral Haus.** Prejeli smo: Dunajski Slovenci želimo in prosimo, da bi nam v prihodnjem koledarju naše dične Družbe sv. Mohorja spretno slovensko pero podalo živopis velikega admirala A. Hausa s posebnim ozirom na mladostna leta pokojnika. Naj bi se oglasili sošolci (živi viri) pokojnega velikana in objavili beležke in črtice iz njegovega življenja v predalih »Slovenca« za uporabo življenjepisca.

+ **Harmonike in gramofoni za naše fante.** Dan za dnem dobivamo od naših vojakov na bojišču prošnje za harmonike — ročne ali ustne — in gramofone. Ker ne smemo priobčiti vojne pošte, bi bilo objavljenje teh prošenj je brezpomembno. Da pa vendar izpolnimo željo naših fantov, smo pripravljene sprejemati harmonike in gramofone, katere bomo potem poslali na določeno mesto. Kdor bi torej hotel našim vojakom napraviti veselje in jim podariti harmonike — ročne ali ustne — ali gramofon, naj pošlje našemu uredništvu. Prosimo.

da blagohotno poravnata tudi poštnino. Nabrajate med seboj za nakup harmonik ali gramofona, posebno razna omizja bi se mogla na ta način spomniti naših vrljih junakov.

Osebnosti iz državne železnice. Predstavljeni so bili v območju tržaškega ravnateljstva: Friderik Pin, železniški svetnik, ravnat. odd. III., v uradno območje ravnateljstva severne železnice; Georg Mayer, želez. svetnik, vzdrževalni urad Gorica I., v uradno območje ravnateljstva v Inomestu; Jožef Podbregar, revident, obratni ur. Ljubljana, v uradno območje ravnateljstva v Lincu; Rüdiger Danek, asistent, postajni urad Opčine, k obratnemu uradu Trst—prosta luka; Milan Cepuder, asistent, postajni urad Bistrica—Boh. jezero, k vodstvu kurilnice v Trstu; Bog. Mozetič, asistent, postajni urad Podbrdo, na postajni urad Bistrica—Boh. jezero; Rob. Schick, urad. aspirant, dolenski kolodvor Ljubljana, na postajni urad Podbrdo; Friderik Tangelmayer, urad. aspirant, dolenski kolodvor Ljubljana, na postajni urad Podbrdo; Anton Welkens, uradni aspirant, postajni urad Lesce, na postajni urad Kranjska gora; Iv. Klopčič, urad. aspirant, Podbrdo, v uradno območje ravnateljstva za proge državnoželezniške družbe; Dominik Ebner, postajni mojster, postajni urad Vranjica, na postajni urad Kočevje; Anton Premru, postajni mojster v Grudi na postajni urad Vranjica kot voditelj; Anton Ostermann, postajni mojster v Borštu, na postajni urad na Vrdeli kot voditelj; Karel Eisner, postajni mojster na Vrdeli, na postajni urad Rakitovci kot voditelj; Ignacij Kopač, postajni mojster, Šmarje — Sap, na postajni urad Dobropolje kot voditelj; Fran Megušar, postajni mojster v Dobrem polju, na postajni urad Šmarje — Sap kot vodja; Jurij Kočun, postajni mojster v Ribnici, na postajni urad Trst — Sv. Saba kot vodja; Friderik Schönherr, postajni mojster v Podmelcu, na postajni urad Rudolfovo; Jožef Rijavec, postajni mojster v Boh. Belu, na postajni urad Nomen; Fran Degen, strojevodja, kurilnica Ljubljana, k obratnemu vodstvu v Trstu; Rihard Feigl, nadsprevodnik, postajni urad v Cervinjanu, v uradno območje ravnateljstva v Beljaku; Kaspar Feierabend, predstavljalec ogibov na postajnem uradu v Gorici, v uradno območje ravnateljstva Beljak; Jožef Čarman, postajni mojster v Škofelci, na obratno vodstvo v Trstu; Viktor Čelik, pomožni postajni mojster v Kranju, na postajni urad v Medvodah; Anton Lengar, pomožni postajni mojster v Kranju, na postajni urad v Veliki loki; Karel Zalelet, postajni mojster v St. Danielu — Kobdilj, na postajni urad Podnart — Kropa; Jožef Snój, pomožni postajni mojster v Podmelcu, na postajni urad Lesce; Fran Arnejčič, postajni mojster v Dragi, k obratnemu vodstvu v Trstu; Anton Virant, postajni mojster v Nomanu, na postajni urad Hudajužna; Ivan Agnič, postajni urad Trebnje; Vincenc Skofljanec, postajni mojster v Trebnju, na postajni urad Metlika; Jožef Streitl, signalni mojster v Rudolfovem, k vzdrževalnemu odseku v Ljubljani; Leopold Hmeljak, predstavljalec ogibov v Ribnici, na postajni urad Šmarje—Sap.

+ **Naš odlični rojak umrl.** Dne 21. februarja je umrl na Dunaju vrli južnoštajerski Slovenec vpokojeni major Anton Gajšek plem. Sotla dol, vitez mnogih visokih redov. Bog mu daj nebesa!

Odlikovanja. Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil stotnik 17. pp. Alfonz Eisenzopf. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo sta dobila stotnik rač. vodja 7. pp. Franc Čerhut in major 17. pp. Vitold vitez Niesiolowski pl. Niesiolovice. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je dobil poročnik vojaški oskrbniški nadoficijal Božidar Drašček. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: topničar 3. gorske top. p. Dejak Franc; podlovec Puš Josip in lovec Hriberšek Anton, oba pri 20. lov bat. — Viteški križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik Anton Čebular. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje sta dobila nad. stražmojster 12. dež. orož. pov. Ivan Zadnikar in stražmojster 12. dež. orož. poveljstva Andrej Napotnik. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: nadomestni stražmojstri Valenta Karl, Kožuh Martin, Vizjak Maksimiljan, Pavletič Josip, Šebenič Franc, tit. narednik, Furlani Janez, četovodja, Žbogar Luka, desetnik, Vidic Josip; pešci: Berlot Anton, Jerončič Anton, Humar Josip, Peternel Ivan, Drašček Alojzij, Gabrijelečič Franc, Kokelj Jakob, Petrovčič Jakob, Mrišič Anton in Lubej Štefan, vsi pri 7. deželnem orožniškem poveljstvu.

Vojna odlikovanja v železniški službi. V priznanje izvrstnega službovanja v železniški vojni službi je prejel nadrevident Iv. Soklič, postajni urad Bistrica — Bohinjsko jezero, viteški križec Fran Jožefovega reda z vojno dekoracijo; za izvrstno službovanje v vojnem prometu nadrevident Ivan Zupanc, postajni urad Lesca, zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje in za pogumno obnašanje pred sovraž-

nikom je prešla manipulantiinja Marija Javernik, obratni urad Gorica, srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje.

Deželni predsednik v Zatičini. Zatičina, 2. marca 1917. Dne 1. marca je obiskal tukajšnje občino predsednik c. kr. deželne vlade kranjske visokorodni gospod grof Attems. — Pripeljal se je visoki gost ob 10. uri predpoldne v spremstvo milost. g. opata Bernarda in vstopil v samostan. — Sprejet od Nj. eksc. knez nadškofa g. dr. Sedeja in druge duhovščine ter menihov, je po kratkem prestanku obiskal šolo — v spremstvu gg. knez nadškofa dr. Sedeja, opata Bernarda in patra-kateheta Benedikta. Obiskali so vse razrede in g. predsednik je sam izpraševal otroke. Zelo se je zanimal za begunce in popyraševal po njih imenih in številu ter bivališču. Šel je tudi v druge dele šolskega posloja ter se prepričal o snagi v šoli. Gledal je tudi šolske knjige in šolsko opravilo. — Po šolskem pohodu je bil obed v samostanu in potem se je visoki gost odpeljal v bližnje Selo, obiskati v tamošnjem gradu bivajočega podmaršala g. ekscel. barona Schwarzenberga, čigar gost je ostal. G. deželni predsednik je v nas napravil vtis vestnega in pravičnega deželnega očeta. Bog ga živi! —

Darujmo pomorščakom na potapljalnih čolnih! Poostreno bojno delovanje potapljalnih U-čolnov nalaga njihovim posadkam posebne napore in težave. Može na U-čolnih, ki naj nas čim prej rešijo vojnih grozot, pogrešajo za dobo njihove plovbe vsakršnega razvedrila in žive v tesnobi brez vseh tistih ugodnosti, ki jih branilcem domovine na kopnem nudita vsaj dnevna svetloba in zrak, so pa pripravljani, žrtvovati svoje vsak hip iznova ogroženo življenje za nas, ki zremo nanje z nemo hvaležnostjo in občudujoči junaško njihovo požrtvovalnost. Ogronomnega moralnega dolga, ki ga imamo pri teh zaščitnikih naših blaginj, nikdar ne bo mogoče poravnati docela. Da pa jim vsaj nekoliko izpričamo svojo hvaležnost in na medsebojni zvestobi temelječo ljubezen, jim darujmo, karkoli jim more lajšati nepopisne napore njihove službe za dobrobit domovine: knjig, glasbil, družabnih iger, smotk, svalčic, tobaka i. sl. Darove sprejema, izkazuje z zahvalo ter jih odpremlja neposredno posadkam potapljalnih čolnov tudi krajevna skupina Avstrijskega mornariškega oderuštva v Ljubljani. Pomorščakom na U-čolnih namenjena darila zbira pisarna podpredsednika krajevne skupine, g. ces. svetnika Ivana Mathiana, na Dunajski cesti. Istotam, kakor tudi na glavni pošti pri blagajniku te skupine, g. oficijalu Levartu (predstojništvu in uradu), se brezplačno dobe franko-nakaznice za denarne darove, namenjene pomorščakom na U-čolnih.

— **Po smrti odlikovani slovenski junak.** Pred sovražnikom padlemu c. kr. polkovniku Josipu Ripšl, nečaku umrlega ljubkega slovenskega pesnika in videmskega župnika Dragotina Ripšelna, je pripoznan Leopoldov red z vojaško dekoracijo.

— **Za knjižico »Veliki cesar«** se kaže vedno večje zanimanje. Zato prosijo založništvo prav uljudno vse one, ki so prejeli knjižico na ogled, da jo blagovolijo ali plačati, ali pa vrniti, ker s je potrebuje drugod.

— **Poročil se je v Kamniku učitelj g. Andrej Pogačar,** zdaj enoletni prostovoljec, z gđc. Anko Cevc, tu. Bilo srečno.

— **Smrtna kosa.** Umrli je v Leitersbergu Marija Ferdinand grof Platz. Bil je globokoveren in nam naklonjen mož. — Umrli je v Ptuj gostilničarka in hišna posestnica gospa Julijana Grilz rojena Faritsch v 69. letu svoje starosti.

— **Za poročnika pri 6. polj. top. p. je bil imenovan Anton Kappus pl. Pichlstein** iz Kamnegorice. V septembru l. l. je bil odlikovan z malo srebrno svetinjo.

— **Odlikovanja nadaljnjih članov prost. gosilnega in reševalnega društva v Kranju.** Njegova cesarska Visokost prejasni gospod nadvojvoda Franc Salvator je blagovolil v imenu Njegovega Veličanstva podariti naslednjim članom prevaževalne čete za službo pri prevažanju ranjencev in bolnikov naslednja odlikovanja »Rdečega križa«: a) srebrno svetinjo z vojno dekoracijo: 1. Rudolfu Jerebu, 2. Ivanu Jenku, 3. Rudolfu Jenku, 4. Viljemu Pfundnerju; b) bronasto svetinjo z vojno dekoracijo: 1. Ivanu Bajtu, 2. Alojziju Šeguli, 3. Karolu Zupancu, 4. Lovrencu Groharju, 5. Antonu Pogačniku, 6. Viktorju Lukancu, 7. Antonu Puharju, 8. Lovru Rebolju, 9. Francu Benediku, 10. Ignaciju Dovžanu, 11. Josipu Bajtu.

— **Zdravilišče za pljučne bolezni na Gorenjskem** namerava ustanoviti deželno društvo v pomoč tuberkuloznim bolnikom, ki bo služilo tudi Primorcem. Da, potreben je tak zavod.

— **Eden, ki je bral poročilo o svoji smrti.** Iz Laškega trga se nam piše: »Slov. Gospodar« je v 50. šte. z dne 14. decembra 1916 priobčil pismo g. praporščaka Hočevarja, ki piše veleč. g. prof. Vrežetu, da je g. poročnik Adolf Kuntara iz Laške-

ga trga dne 31. oktobra 1916 od sovražne mine težko ranjen — umrl. Tudi g. vojni kurat in stotniško poveljstvo je staršem naznanilo, da je njihov sin podlegel težki rani, toda kje je pokopan ni znano. Starši kljub tem poročilom niso izgubili zaupanja v Boga. In res! Kmalu je prišlo poročilo iz vojaške bolnišnice v Zagrebu, da je g. poročnik Kuntara, ki je bil 10 dni brez vesti, se zopet zavedel, da govori, da kliče mamo in hoče k svojim domačim. Poročila so bila vedno ugodnejša. Dne 16. decembra 1916 je g. poročnik že toliko okreval, da se je peljal k operaciji na Dunaj. Med potjo je izstopil v Laškem, obiskal svoje domače in se celo udeležil v nedeljo svete maše v veliko začudenje vsem, ki so ravno tiste dni brali v »Slov. Gospodarju«, da je umrl. Sam si je vzel dotično številko »Slov. Gospodarja« za spomin s seboj na Dunaj. Sedaj je že tudi prestal na Dunaju težko in nevarno operacijo, kjer so mu odstranili kos železa iz glave. Zdravniki imajo najboljše upe, da bo popolnoma ozdravel.

— **Ni v ujetništvu.** Enoletni prostovoljec 17. pešpolka Anton Vertovšek, abiturient mariborske gimnazije in sin sodnega nadoficiala gosp. A. Vertovšek v Mariboru, ni »prišel lahko ranjen v rusko ujetništvo«, kakor je bilo poročano v »Slovencu«, marveč je bil težko ranjen v levo roko, a se je vendar rešil ujetništva ter je v bolnišnici na Dunaju; stanje se mu trajno boljša ter bo v kratkem popolnoma okreval.

— **Močan potres v Dalmaciji.** Dne 22. februarja ob 6. uri zjutraj je bil močan potres v Dubrovniku in njega okolici. Dubrovnik je nepoškodovan, dočim je v vasj Slano potres deloma poškodoval, deloma porušil vse hiše.

— **Veleizdajalska sodna razprava se je pričela v Sarajevu pred tamošnjim vojnim sodiščem proti uredniku »Bosanske vile« Nikoliju T. Kašikoviču.**

— **Našla se je na cesti proti Lazam večja vsota denarja.** Dobi se pri Jožetu Marrot, vas Gastinca 15 pri Lazah.

Primorske novice.

— **Naši vojaki za begunce.** Slovenski vojaki 97. pešpolka, 2. stotnija, so zbrali za svoje iz domačije pregnane rojake 75 kron 40 vin. ter poslali našemu upravništvu, da izroči znesek posredovalnici za begunce. Z veseljem beležimo ta plemeniti čin naših vojakov, ki so si pritrjali od ust, da so dali za svoje nesrečne rojake izgnance. Slava!

— **Slovenska trgovska šola v Trstu** je dobila tudi za l. 1916/17 pravico javnosti.

— **Nova hrvatska šola v italijanskem gnezdu.** Kake 3 km od mesteca Svetvinčent (v Istri) leži vas Bokordiči, ki je vedno glasovala z Italijani. Da si zagotove te glasove, so poslednji ustanovili v Bokordičih tudi šolo Lega Nazionale, pri čemer jim je šel na roko seveda tudi italijanski občinski zastop v Svetvinčentu. Prišla je vojna in — razmere so se izpremenile. Lega je bila razpuščena in nje šole je oblast zaprla. V zadnjem času je prišlo do pogajanj med občinsko upravo in »Družbo« radi ustanovitve hrvatske šole v hrvatskih Bokordičih. Pogajanja so uspela in šola se je odprla z dnem 1. marca. Počasi sicer ali polagoma zavladala hrvatska beseda povsod po Istri, kjer ima edino ona domovinsko pravico in kjer se je po krivici šopirila italijansčina kljub dejstvu, da je prebivalstvo ali izključno, ali vsaj po veliki večini hrvatsko.

— **Osebnosti.** Dr. Rudolf Horak, koncipist pri državnoželezniškem ravnateljstvu v Trstu, je imenovan za komisarja. — V pokoj je stopil višji okrajni zdravnik dr. J. Tamaro v Trstu in dobil tem povodom naslov vladnega svetnika.

— **Avtomobilna zveza Postojna-Ajdovščina-Črniče.** Od 1. marca dalje je vpeljana na progi Postojna-Ajdovščina-Črniče zopet redna poštno-avtomobilna zveza. Poštni avtomobil odhaja iz Ajdovščine ob 7. uri zjutraj in prispe v Postojno ob 9. uri 45 minut predpoldne. Iz Postojne odhaja ob 11. uri 20 minut predpoldne in prispe v Ajdovščino ob 2. uri 40 minut popoldne. Iz Ajdovščine odhaja ob 2. uri 40 minut popoldne in prispe v Črniče ob 3. uri 30 minut popoldne. Iz Črniče odhaja ob 4. uri popoldne in prispe v Ajdovščino ob 5. uri popoldne.

— **Umrli je v Gradcu Filip conte Dandini de Sylva,** vpkojeni dvorni svetnik, oče Ernesta conte Dandinija de Sylva, namestništvenega tajnika v Trstu in bivšega vladnega komisarja v Gorici.

— **Požar.** V noči od 28. svečana do 1. marca je nastal požar v hlevu in seniku posestnika Antona Samec v Velikih Zabljah. Ljudi in živino so z velikim trudom rešili. Zgorel je samo en konj. Poslopje s krmo in z orodjem vred je požar uničil.

— **V pokoj je stopil kapelnik puljske mornariške godbe Franc Jaksch.** Bil je 19 let kapelnik mornariške godbe. Preseli se v Bregenz.

— **Smrtna kosa.** V Velikih Zabljah je umrl dne 1. marca zvečer posestnik Karol Krpan. N. v m. p. l.

— **Nova policijska ura za Trst in okolico.** Te dni je izšla namestniška naredba, s katero se določa policijska ura za gostilne, kavarne in vse javne lokale v mestu ob 10. uri, v okolici pa ob 8. uri zvečer.

— **Umrli je v Trstu Angela Klinec.** Nesreča s patrono. Sletni Francišek Saher v Bazovici nad Trstom je našel nekje na polju polno patrono. Prišedši domov je hotel seveda dognati, kaj je v njej in začel s kladivom nabijati po njej. Patrona je eksplodirala in dečka močno poškodovala na glavi ter mu zlomila desno golenico.

— **Mlada tatinska družba.** V Trstu so trije 15- do 17letni dečki ustanovili »zajemno društvo« za izvrševanje tatvin. Kradli so najraje zavoje s poštnih in vojaških trenskih voz, prav jim je pa prišlo tudi drugo blago. Podjetje je izvrstno uspevalo in pobíci so trosili denar po nočnih zabaviščih kakor le kdo. To jih je pa tudi pokopalo, kajti policija je postala pozorna nanje, jih začela strogo nadzirati in jih kmalu zasačila in flagrante. Sedaj so že vsi trije zaprti.

— **V Pulju sta umrla:** C. kr. mornariški kancelist Karel Kinzl in vdova višjega mornariškega komisarja Terezija Pietzok.

— **Mlad pa spreten.** 11letni Karel M. v Trstu se je takoj začetkom vojne z Italijo, lotil žepne tatvine in se kmalu tako izveščal, da mu je prava igrača izmakniti denarnico iz tujege žepa. Nešteto krat je imel zato že opraviti s policijo, kjer vselej sveto obljubi poboljšanje, obljube pa nikoli ne drži. Tako je te dni zopet izmaknil ubogi kmetici 8 K. Plen vestno deli s svojimi malimi tovariši. Topot pa za to ni imel časa, ker ga je policija preje zasačila in denarnico so našli v neki luknji v zidu mestne bolnišnice.

— **Orel odnesel dveletno deklčo?** Dne 13. februarja je izginila v Boljunu v Istri neka dveletna deklica. Iskali so jo že povsodi, pa je niso mogli najti nikjer. Mnogi so mnenja, da je dekletce odnesel orol. Odkar nima prebivalstvo pušk, se vidi v boljunski okolici več orlov.

— **Išče pomočnika za knjigarno.** Ludvik Schöffel, upravitelj »Hrvatske Knjižare« išče pomočnika za knjigarno, ki je zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Pomočnik naj bo izurjen v knjigarstvu. Mlajši ima prednost. Natančnejša pojasnila daje »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38.

Ljubljanske novice.

— **Ij Konferenca katehetov bo v sredo,** dne 7. marca ob šestih v posvetovalnici Katol. Tiskarne. — Na sporedu: Diskuzija o zadnji praktični katezeji v Marijanski deški šoli in teoretična razprava o isti tvari. (Ref. katehet P. Regalat Čebulj.)

— **Ij Smrtna kosa.** Umrli je v soboto v dež. bolnišnici krojaški mojster g. Karel Lutman v 45. letu starosti. Pogreb se vrši v torek popoldne ob 4. uri popoldne. Naše sožalje. — Umrli je v Kranju po Ljubljani splošno znani in spoštovani polagalec parketov g. A. Kokalj. — Umrli so v Ljubljani: Leopoldina Priboschitz, zasebnica, 59 let. — Ivan Novak, sin gledališnega priporočnika, 5 tednov. — Marija Kokalj, hiralca, 80 let. — Valentin Marinko, sin tob. del., 7 tednov. — Dolorosa Grusovin, čevljarjeva hči, 5 mesecev. — Avgust Ahačič, orožniški stražmojster v p., 61 let. — Elfrida Pohl, hči bivšega železniškega uslužbenca, 2 leti. — Fran Bobek, bivši krojač, mestni ubožec, 67 let. — Frančiška Jarc, posestnica žena, 38 let. — Marija pl. Guštala, zasebnica, 73 let. — Ivan Robida, mestni ubožec, 75 let. — Jera Kleindienst, delavka, 53 let. — Frančiška Primc, služkinja, 21 let. — Ivan Petrič, bivši zidarški mojster, 72 let.

— **Ij Oderuštvo z drvni.** V Ljubljani pravijo, da primanjkuje drv in da jih tudi za drag denar ni mogoče kupiti. Stvar je pa čisto drugačna. Trgovci z drvni so se v jeseni zelo dobro založili z drvni in jih imajo še sedaj dovolj, toda prodajati jih nočejo nič več na kubične metre in klastre, ampak samo na kilograme. Seveda so taka mokra in snežena drva zelo draga in tak trgovec z drvni si je mogel že »zaslužiti« lepe denarce. Sto kilogramov nerazsekanih sneženih drv stane sedaj v Ljubljani 9 kron. To je oderuštvo, ki mu ga ni para. Pristojne oblasti pozivamo, da rekvirirajo vsa drva in jih prodajo po primernih cenah ljubljanskemu prebivalstvu.

— **Društvo tiskarjev na Kranjskem.** Pred vojno je imelo društvo 190 članov, konec leta 1916 pa le 75, vsi drugi tiskarski pomočniki so v vojski. Društveno delovanje se je omejevalo večinoma na upravne zadeve. Društvo je imelo 7674 K 5 h dohodkov in 1977 K 63 h izdatkov, tako da je zaključilo minulo leto s primanjkljajem 1503 K 58 h. Društveno imetje znaša 30.442 K 3 h. Za podpore je izplačalo dru-

štvo 4786 K 20 h, za izobrazbo 678 K 44 h, za upravo 1247 K 75 h, za organizacijo 404 K 50 h in razni drugi izdatki so znašali 2060 K 74 h.

— **Ij Nakaznice za kašo.** Danes se je na magistratu zglasilo nebroj ljudi — od katerih je morala velika večina oditi brez nakazil na kašo. Strankam z otroci, ki se niso dobile kaše se bodo izdajale izkaznice za kašo od srede 7. marca 1917 dalje in sicer stranke s črkami: A—E 7. marca; G—K 9. marca; L—P 10. marca; R—T 12. marca; U—ž 14. marca.

— **Ij Za revno šolsko mladino.** Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani 50 K; gospa nadupravitelja G. Nebenführerja obleke v vrednosti 186 K; Gospodarska zveza po predsedniku dr. J. Kreku raznih živil v vrednosti 1000 K; vojaška uprava po nadupravitelju Rubbia tedenske sveže mesnine; poslovodja tvrdke Kozina & Co., J. Scaria, 10 K za nakup čepice in predpasnika revni deklici; ravnateljstvo Kino Central je pridelilo zopet dve brezplačni mladinski predstavi za gojence in gojenke Dnevnihih zavetišč.

— **Ij Službe išče pošteno 20letno dekle,** jako tihega in blažega značaja. — Oglase sprejema »Dobrodelnost« v Ljubljani.

Po svetu.

— **Kardinal Mercier.** Med Vatikanom in nemško vlado se vrše pogajanja o novem rimskem potovanju kardinala Merciera.

— **Morilec kraljice Drage utonil.** Z italijanskim prevoznim parnikom so, kakor smo že poročali, utonili tudi trije srbski polkovniki: Gojkovič, Dulič in Ristič. Smrt Rističa vzbuja vnovič spomin na katastrofo zadnjega Obrenoviča in njegove nesrečne žene. Kajti polkovnik Ristič je bil tisti častnik, katerega je žreb določil, da umori kraljico Drago, kar je tudi izvršil. Od vseh častnikov, ki so se udeležili strašnega dejanja v belgrajskem konaku, jih po zadnjih vojnih letih le še malo živi. Največ jih je padlo na bojišču, nekaj jih je umrlo v norišnici, eden pa po prestani težki ječi. Sedaj je tudi Ristič našel svoj grob v valovih Adrije.

— **Novo šole v Srbiji.** Solijsko »Utro« poroča, da so v zasedeni Srbiji otvorili 120 hrvatskih ljudskih šol, nekoliko nižjih in dve višji hrvatski gimnaziji. V Belgradu so lani Avstrijci otvorili nemško, Madžari pa madžarsko šolo. 1. aprila otvori nemška vlada novo nemško šolo.

— **Zloraba Hindenburgovega imena.** V »Münchner Neuesten Nachrichten« čitamo: Bil sem navzoč pri neki dražbi. Za dražene ni bilo posebnega veselja. Vzklicevalec je poskušal s starimi dovtipi, ki pa niso vlekli. Tedaj pa se je njegovo tolstvo lice posvetilo; našel je novo misel. Pol zabojčka smotk, za katere pred pol ure sploh ni bilo nobenega ponudnika, je vzdignil precej visoko in zaklical: »In sedaj, gospoda moja, te Hindenburgove smotke — 8 mark k prvemu! — 10 mark — 11 mark — 12 mark — 14 mark — 15 mark...!« Draženje kar ni hotelo ponehati. Iste smotke, ki kot smotke prej niso vlekle, so vlekle sedaj kot »Hindenburgove smotke«. — »In gospoda moja, sedaj ta krasna Hindenburgova omara za knjige — kdo stavi prvo ponudbo?« — Kar trgali so se za omaro. — »Sedaj ta imenitni Hindenburgov zemljevid — tu je Rumunska, gospoda moja — tu stoji sedaj Hindenburg — no, kdo ponudi kaj na Hindenburgov...?« Ponudbe so se kar prekopicale druga čez drugo. Stari zemljevid je dosegel naravnost fantastično ceno. — »Sedaj je na vrsti ta izborna ohranjeni Hindenburgov divan...« Ceno, ki jo je dosegla ta stara podrtija, bi se brez Hindenburga ne dala niti sanjati. — »In kdo ponudi kaj na to elegantno Hindenburgovo nočno omarico?« — Tam zadaj je stal čisto mirno vojak v vojnovski obleki. Kar streslo ga je. A vendar je še molčal. Ko so pa prišle nato na vrsto otroške igrače: zverinjak, pa je vendar posegel vmes, pokazal s prstom spretnega vzklitelja in zaklical: »In tu, gospoda moja, redek primerok Hindenburgovega...« — Vse se je posmejalo; lekcija je bila imenitna. Debeli gospod vzklitelj je sicer hotel zaumeriti, pa se je premislil. Kot bi se ne bilo zgodilo nič, je posegel po nadaljnjem predmetu: »Sedaj pa te imenitne Hindenburgove copate...!«

Birmovanje v letu 1917.

— **V dekaniji Semič bo birmovanje v mesecu aprilu in sicer:** v Metliki 17., Radovici 18., Sodorju 19., Semiču 20., Koč. Planini 21., Črnomlju 22., Podzemlju 23., Adlešičih 24., Preloki 25., Vinici 26., Dragatušu 27., Vrhu 28., Starem trgu 29. — V dekaniji Šmarje bo birmovanje meseca maja in sicer: v Šmarji 2., Lipoglavu 3., Polici 4., Zalini 5., Višnji gori 6., Št. Vidu 8., Zatičini 10., Št. Jurju 12. in Kapanju 13. — V dekaniji Litija v mesecu maju in juniju: v Šmartnem pri Litiji 17., Dolih 19., Št. Jurju pod Kumom 20., Svibnem 21., Radečah 22.,

Dobovcu 23., Konjšici 24., Polšniku 25., Zagorju 3. junija, Št. Lambertu 4., na Savi 5. junija in v Hotiču 6. junija. — V dekaniji Ribnica meseca junija: v Ribnici 10., v Grčaricah 11., Dolenji vasi 12., Sodražici 13., Loškem potoku 14., Dragi 15., Gori 16., Sv. Gregorju 17., Vel. Poljanah 18., Dobrepoljeh 19., Strugah 20., Vel. Laščah 21., Robu 22., Turjaku 23. in Škocijani 24.

Glasba.

P. Hugolin Sattner, »Evharišični Jetnik«. — Hrvaška »Sv. Cecilija« je prinesla v prvi letošnji številki mojo skladbo »Evharišični Jetnik« kot glasbeno prilogo. Preč. gospod kanonik Janko Barle je bil tako prijazen in je preskrbel ponatis s hrvaškim in slovenskim besedilom. Slovensko besedilo je od M. Elizabete, hrvaški prevod je oskrbel prof. F. Rožič. — Pesem je skomponirana cela in obsega 7 strani. Zložena je za mešan zbor in soli s samostojnim spremljevanjem orgel, pripravna zlasti za slovesne priložnosti. Ko bi je kdo ne mogel izvajati, zanimal ga bo vsaj polagani pokret v modernj glasbi. Pesem se dobi v Katoliški bukvarni, in ker gre samo za pokritje stroškov, velja samo 60 vin. P. H. Sattner.

Književnost.

Anton Kržič: »Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju.« Posebno za sedanj žalostni čas zelo pripravna knjiga. Navadno mislimo, da je oni, ki ima premoženje in je dosegel visoke časti, tudi že srečen, pa temu ni tako, kajti podlaga sreči je zadovoljnost. Pisatelj nam v prav lahko umljivem slogu pove, kje naj iščemo sreče, razloži nam pa tudi, kje naš doleti nesreča. Na vzgledih nam dokaže, da prave svetne sreče sploh ni in da je že na tem svetu oni najbolj srečen, ki išče večne sreče v naukih sv. vere. Uči nas, kako prenašati nadloge, kar je posebno v sedanjem času velike važnosti. Knjiga bo posebno dobro došla onim, ki so vsled vojske najbolj prizadeti: beguncem, revežem, ranjenecem itd., ki si lahko vsaj nekoliko olajšajo trpljenje z dobrim čtivom. Gotovo tudi te knjige ne bodo odložili brez haska. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in stane s poštnino vred le 1 K 90 vin.

Ant. Rud. Legatovo zasebno učilišče, tečaji za stenografijo, strojepisje, pravo-pisje, računstvo, zemljepisje in lepopisje, v Mariboru, Viktringhofgasse 17, pričinja s prihodnjimi tečaji 12. aprila. Nova je uvedba tečaja za nemščino. Radi omejenega števila učencev se priporoča pravočasna sglasitev. Več smo povedali v zadnjem oglasu.

Naročajte nabitke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žeblički za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporoča se naročiti za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

18letna

gospodična

s primerno izobrazbo, trgovine nekoliko vajena, želi primernege mesta. — Naslov pove upravništvo pod št. 551

Krava

8 mesecev breja se zaradi pomanjkanja krme proda. Več se izve v župnišču v Vremah, p. Vremski Britof, Notranjsko.

Učenca

poštenih starišev, ne pod 14 let starega, ki je priden in ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma I. Kušian, Kranj (Gor.).

Kontoristinja

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožna, posebno pa izurjena knjigovodstva, se takoj sprejme. Prednost ima, ako je že dalje časa kot taka službovala v kakem obrtu. Lastno-ročne pisane ponudbe z navedeno prejšnjo službo sprejme uprava Slovencev pod št. 541

F. T. kontoristinja.

Na prodaj je

1 landauer, 1 giardinera in 1 brum po nizki cen. Natančneje se izve pri Josefi Wasmeyr, hotelirki v Vipavi. 556

Sprejme se takoj 508

čevljarški vajenec

pri g. FRANC PETERLINU, čevljarški mojster v Kamniku.

Sprejme se takoj

kovaški vajenec

pri JERNEJU VIDMARJU, kovaškem mojstru v DOBU pri Domžalah. 546

2 KOZI

in se proda tudi še nov šivalni stroj v Stanečah 28, p. Št. Vid nad Ljubljano. 544

Proda se breja

KOZA lepe pasme.

Naslov pove uprava »SLOVENCA« pod številko »543«.

Išče se 436

stavbni pisar

povsem zanesljiv, trezen in pošten, ki ima energičen nastop za nadzorstvo delavcev. — Ponudbe je nasloviti na: Poštni predal 54, Ljubljana, glavna pošta

Pri pomanjkanju mleka in sladkorja!

Sladni čaj znamka **Sladin**

je najbolj zdrava in tudi najcenejša

hrana za dojenčke.

Dobi se pri lekarnarju Trnkoczyju v Ljubljani zraven rotovža. Glavne zaloge: Na Dunaju v lekarnah Trnkoczy: Schönbrunnerstrasse 109, Josefstädterstrasse 25, Radecyplatz 4; v Gradcu: Sackstrasse 4. 37

„Marijina hči pri mizi

Gospodovi“

za 3 glasni ženski zbor z orglami zložil Alojzij Mihelčič. Dobi se v »Katoliški bukvarni« in pri skladatelju v Metliki. 522

Kostanjev les

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dobave naj se vpošljejo!

Točno plačilo. — Kulantno poslovanje! Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Proda se, oziroma dá v najem zaradi

scilicet **hišica.**

Naslov pove Jakob Šetina, Novi Vodmat št. 5 pošta Moste pri Ljubljani.

Dehlica 17 let stara išče službe

in boljši rodbini za vse skupaj. Vešča slovenskega in nemškega jezika. Gre pa tudi k otrokom. Nastopi lahko 15. marca. Naslov pove upravništvo Slovencev pod številko 552.

Sprejme se takoj proti dobri plači več

tesarjev

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Več pove gosp. Anton Steiner, mestni tes. mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

ZAHVALA.

Ob nenadomestni izgubi in smrti naše iskreno ljubljene matere, gospo

Melene Stroj, roj. Balantič

smo prejeli tako mnogoštevilne izraze in dokaze odkritosrčnega sočutja, da smo primorani tem potom javiti vsem in vsakemu posamezno svojo prisrčno zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni vč. g. Ivanu Klavžar, župniku na Dobravi, za duhovno tolažbo in vodstvo pogreba. Prisrčna zahvala vč. gg.: P. Olokarju Aleš z Brezij, Valentinu Oblak, župniku v Kropi, in Jožefu Ocepek, župniku na Oviših, ki so s svojo navzočnostjo pri pogrebu povzdignili pretresljive verske obrede in nas žalujoče posebno potolažili. Nadalje izrekamo iskreno zahvalo Marijini družbi žena na Dobravi za udeležbo pri pogrebu, za venec in za njene skupne molitve v cerkvi. Naj sprejmejo našo iskreno zahvalo vsi mnogoštevilni udeleženci pogreba iz župnij: Dobrava, Kropa, Kamna gorica in Ovišje, vsi, ki so prihiteli od blizu in od daleč k pogrebu, vsi, ki so ustmeno ali pismeno skrzali blagi pokojni materi zadujo čast in nam lajšali žalost, vsi, ki so za našo mater molili ali bodo še molili.

Lipnica pri Kropi, 4. marca 1917.

Alojzij,
spiritual v duhovskem semenišču v Ljubljani.

Franc;
Mihael, mlinar v Gorjah.

Valentin,
nadrevident in postajeračel. v Borovnici sinovi.

Marija, roj. Repè, Ema, roj. Manzoni,
sinahi.

Ivan, Stanko, Alojzij, Avguštin, Minka,
Mira, Vera,
vnuki in vnukinje.

Lipnica pri Kropi, 4. marca 1917.

Žalujoči sinovi in drugi sorodniki.

Nadomestilo konoplje

za konjska oglavja plet. z žel. rinko (Pferdehalftern geflodit); popolnoma odgovarjajo močnosti Cocus konjska oglavja plet. z žel. rinko ter stane tuc. K 28'80 — brez odbitka proti takojšnjemu plačilu. — Pošilja se po poštnem povzetju.

Prva kranjska urvarna

Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

Morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po vkusu popolnoma nadomešča najfineše namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masčobe. Zavitek mahu najfineše vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1'50, po pošti poslan K 1'50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priprava in brez stroškov, je pridejana vsakemu zavitku. Za poskušnjo pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani neka postojna. Prodaja M. Špenko Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah & K. U.

